

Verdier i Snefjordsvassdraget, Måsøy kommune i Finnmark

VVV-rapport 2001 -15

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med
Norges vassdrags- og energidirektorat og Fylkesmannen i Finnmark

Refereres som:

Fylkesmannen i Finnmark 2000. Verdier i Sneffjordvassdraget, Måsøy kommune, Finnmark.

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Norges vassdrags- og energidirektorat.

VVV-rapport 2001-15. Trondheim

43 sider, 5 kart + registreringsskjema

Forsidefoto: Sneffjordvassdraget, Gunnar Kristiansen

Forsidelayout: Knut Kringstad

Verdier i
Snefjordvassdraget, Måsøy kommune
i Finnmark

Vassdragsnr.: 220.1Z
Verneobjekt: 220/1
Verneplan III

VVV-rapport 2001-15

Tittel <i>Verdier i Snefjordvassdraget</i>	Dato <i>Kunnskapsstatus 2000</i>	Antall sider <i>43s + 5 kart + vedlegg</i>
Forfatter <i>Gunnar Kristiansen (NVE Region Nord)</i>	Institusjon <i>Fylkesmannen i Finnmark</i>	Ansvarlig sign. <i>Bente Christiansen</i>
TE-nr. <i>981</i>	ISSN-nr. <i>1501-4851</i>	ISBN-nr. <i>82-7072-489-0</i>
VVV-Rapport nr. <i>2001-15</i>		
Vassdragsnavn <i>Snefjordvassdraget</i>	Vassdragsnummer <i>220.1Z</i>	Fylke <i>Finnmark</i>
Vernet vassdrag nr. <i>220/1</i>	Antall objekter/delområder <i>21</i>	Kommuner <i>Måsøy</i>
Antall delområder med Nasjonal verdi (***)	Antall delområder med Regional verdi (**) <i>5</i>	Antall delområder med Lokal verdi(*) <i>7</i>
EKSTRAKT		
<p>Snefjordvassdraget ligger i Måsøy kommune i Finnmark. Vassdraget har siden vedtak i Stortinget 1984 vært vernet mot vannkraftutbygging (verneplan III).</p> <p>VVV-prosjektet (Verdier i vernede vassdrag) er initiert av Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Formålet er å bidra til grunnlaget for en differensiert forvaltning av Snefjordvassdraget. Den har også som formål å lette tilgangen til kunnskapen om de verdiene og objektene som ligger til grunn for vernet av vassdraget. På oppdrag fra DN og NVE presenterer Fylkesmannen i Finnmark i denne rapporten fylldig dokumentasjon over hvilke natur- og kulturfaglige verdier som finnes, eller som pr. i dag er kjent, i og ved Snefjordvassdraget. De fem fagtemaene er geofag, biologi/økologi, landskapsvurdering, friluftsliv og kulturinteresser. Områdenes verdi vurderes ut fra spesifikke og allmenne faglige hovedkriterier og støttekriterier som er utarbeidet innen VVV-prosjektet. Disse omhandler vassdragets generelle verdier, en beskrivelse av hver lokalitet og en tabell som oppsummerer verdiene og vurderingene. Verdiene er knyttet til spesifikke lokaliteter innen nedslagsfeltet og begrunner avgrensingen av lokalitetene.</p> <p>Snefjordvassdraget er et av landets nordligste vassdrag. Det er generelt et oligotroft vassdrag som er arktisk preget. Vassdraget og vassdragsmiljøet er svært lite preget av inngrep og er hovedsakelig uberørt. Fra Snefjordvatnet er det drøyt en kilometer ned til sjøen. Området er goldt og trebart med høyfjells- og viddekarakter. Av vegetasjon er det lynchheiene som dominerer. Et karaktertrekk ved utvalget er det store innslaget av fjellplanter og dels arktiske arter. Det er ikke mudderbanker i området. Kwartærgeologien er også av stor faglig verdi innen deler av feltet. Det er også enkelte forekomster av rødlistete vannfugler innen vassdraget. Det er lett tilgjengelig og tilbyr varierte opplevelser på grunn av de store landskapsverdiene og gode jakt- og fiskemuligheter. Enkelte boliger i området brukes av reindriftsutøvere deler av året. Det er også idrettsbane og en skole her.</p>		
SUMMARY		
<p><i>The river and watershed of Snefjordvassdraget is situated in the municipality of Måsøy in Finnmark. In 1984 this watershed was protected against development of future hydro power plants. However, many authorities regarded the documentation of the nature values in the watercourse not to give sufficient information to prevent new impacts on these values.</i></p> <p><i>The Directorate for Nature Management (DN) and The Norwegian Water Resources and Energy Directorate (NVE) have established a project "The values of nature protected areas". The County Governor of Finnmark has worked out this report of the natural and cultural values of Snefjordvassdraget.</i></p>		
5 STIKKORD PÅ NORSK	5 KEYWORDS IN ENGLISH	
<i>Prosesser og former skapt av is og vann</i>	<i>Landscapes developed by glaciers and water</i>	
<i>Biologisk mangfold</i>	<i>Versatile biological values</i>	
<i>Landskapsbilde</i>	<i>Forms of landscapes</i>	
<i>Friluftsliv</i>	<i>Open air activities</i>	
<i>Kulturminner</i>	<i>Archaeological discoveries and old buildings</i>	

FORORD

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i fellesskap ansvarlig for prosjektet "Verdier i vernede vassdrag" (VVV-prosjektet). Hensikten er å gjøre kunnskapen om verdiene lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vernede vassdrag med nærområder. Etter at Stortinget 1. april 1993 vedtok Verneplan IV for vassdrag, er 341 vassdragsobjekter vernet mot kraftutbygging. Stortinget har gjentatte ganger presisert at verneverdiene i de vernede vassdragene ikke må forringes av andre inngrep. Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag, ble vedtatt 10. november 1994. Retningslinjene gir kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter rammer for sin forvaltning.

VVV-prosjektet beskriver verdier innen prosesser og former skapt av vann og is, biologisk mangfold, landskapsbilde, friluftsliv og kulturminner/miljøer og skal ut fra dagens kunnskap synliggjøre de viktigste verdiene. I tillegg kan det også finnes andre viktige verdier som har betydning for vernet. I prosjektet lages vassdragsvise rapporter som gir en oversiktlig presentasjon av viktige områder i tekst og på kart. For rapporter med samiske stedsnavn, vil vi beklage at teknologien har hindret oss å benytte samisk stavemåte. Prosjektleder for VVV-prosjektet er Elisabet Rosendal. Informasjonen i rapportene vil senere bli tilgjengelig med digitale kartdata. Ansvar for utarbeidelse av den enkelte rapport ligger til fylkesmannen i vedkommende fylke.

Snefjordvassdraget har siden vedtak i Stortinget 1984 vært vernet mot vannkraftutbygging (verneplan III). Denne rapporten er utarbeidet av Fylkesmannen i Finnmark. Rapporten presenterer dokumentasjon over hvilke verdier som finnes i og ved Snefjordvassdraget. Arbeidet med rapporten er utført i 1999/2000 av cand. scient. Gunnar Kristiansen. Konsulentfirmaet BioTjenester ved June Breistein har vært engasjert for å slutføre rapporten til trykking og utlegging på Internett.

Trondheim - Vadsø - Oslo

*Direktoratet for naturforvaltning
naturbruksavdelingen*

*Ola Skauge
avdelingsdirektør*

*Norges vassdrags- og energidirektorat
vannressursavdelingen*

*Are Mobæk
avdelingsdirektør*

*Fylkesmannen i Finnmark
miljøvern avdelingen*

*Bente Christiansen
Avdelingsdirektør*

INNHOOLD

FORORD SAMMENDRAG

1.0 INNLEDNING	12
1.1 Generell beskrivelse av vassdraget	12
1.2 Hydrologi og vannkvalitet	13
1.3 Arealopplysninger	15
1.4 Kunnskapsstatus og rapportens målsetting og begrensninger	16
2.0 PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN	17
2.1 Kort om de geofaglige verdiene i vassdraget	17
2.2 Utvalgte delområder og objekter	18
3.0 BIOLOGISK MANGFOLD	22
3.1 Ferskvannsbiologi	22
3.2 Naturtyper	23
3.3 Vilt	24
3.4 Rødlistearter	24
3.5 Utvalgte delområder og objekter	25
4.0 LANDSKAPSBILDE	28
4.1 Landskapsregion og særpreg	28
4.2 Utvalgte delområder	30
5.0 FRILUFTSLIV	32
5.1 Friluftslivelementer	32
5.2 Utvalgte delområder	33

6.0 KULTURMILJØER	34
6.1 Kulturminner	34
6.2 Utvalgte objekter	35
7.0 AKTUELLE TRUSLER	37
8.0 LITTERATURLISTE	38
9.0 METODE	40
9.1 Metode for utpeking og gradering av verdi	40
10.0 KART	44

VEDLEGG Registreringsskjema

SAMMENDRAG

Snefjordvassdraget har utløp innerst i Snefjorden i Måsøy kommune i Finnmark fylke. Vassdraget ble vernet i verneplan III etter vedtak i Stortinget 1986. Vassdraget ble vernet av hensyn til vassdragets egnethet som type og referansevassdrag for næringsfattige kystvassdrag i Finnmark. Friluftinteressene i området, utposten av bjørkeskog og de tydelige geofaglige kvalitetene innen vassdraget dannet også et grunnlag for vernet.

Denne rapporten sammenstiller verneverdiene i vassdraget med arealfestete opplysninger og avgrensninger av verdifulle lokaliteter. Vurderingene er basert på tidligere registreringer som ble utført i forbindelse med vernet av vassdraget (10 års midlertidig verneplanen). Nye grunnlagsopplysninger er innhentet om de anadrome fiskeforekomstene og fisket i vassdraget samt noe på ferskvannsökologi. Det er også utført nye registreringer i sammenheng med VVV-prosjektet. Spesielt gjelder dette vurderinger av landskapsverdier. Roger Sværd ved NVE- Region Nord har også levert beskrivelser om hydrologien til vassdraget. VVV-prosjektet sammenstiller verneinteressene innenfor 5 hovedgrupper av fagtemaer. Verdiene er knyttet til spesifikke avgrensede lokaliteter innen nedslagsfeltet. De fem fagtemaene er geofag, biologi/økologi, landskapsvurdering, friluftsliv og kulturinteresser. Områdenes verdi vurderes utfra spesifikke og allmenne faglige hovedkriterier og støttekriterier som er utarbeidet innen VVV-prosjektet. Disse summeres sammen til en verdi som gir en relativ vurdering av objektene eller lokalitetene.

Rapporten inneholder ett kapittel for hvert fagtema. Disse omhandler vassdragets generelle verdier, en beskrivelse av hver lokalitet og en tabell som oppsummerer verdiene og vurderingene. Hver lokalitet er inntegnet og avgrenset på egne temakart for hvert fagtema. Disse er vedlagt i rapporten.

Berggrunnsgeologien i Snefjordvassdraget har høy faglig verdi fordi de geologiske trekkene er så tydelige. Kvartærgeologien er også av stor faglig verdi innen deler av feltet. De naturfaglige verdiene ligger i vassdragets helhetlige verdi som type- og referansevassdrag, spesielt ferskvannsbilologisk. Vi finner en av verdens nordligste skoglokaliteter innen feltet. Denne har stor naturfaglig verdi. Det er også enkelte forekomster av rødlistete vannfugler innen vassdraget.

De nedre deler av vassdraget har store landskapsverdier, særlig på grunn av elvenes utforming, skogen ved Snefjordvatnet og landskapsformene.

Ellers har Snefjordvassdraget høy brukerfrekvens av lokalbefolkningen. Det er lett tilgjengelig og tilbyr varierte opplevelser på grunn av de store landskapsverdiene og gode jakt- og fiskemuligheter.

En av rapportens målsettinger er å bidra til grunnlaget for en differensiert forvaltning av Snefjordvassdraget. Den har også som formål å lette tilgangen til kunnskapen om de verdiene og objektene som ligger til grunn for vernet av vassdraget. Samtidig synliggjøres disse verdiene overfor lokale interesser, kommunal arealforvaltning og den nasjonale vassdragsforvaltning.

1.0 INNLEDNING

1.1 *Generell beskrivelse av vassdraget*

Snefjordvassdragets nedbørsfelt er på 81 km². Vassdraget har sitt utløpt innerst i Snefjorden nordvest på Porsangerhalvøya i Finnmark fylke. Det er et av landets nordligste vassdrag. Vassdraget renner nordvestover mot Snefjorden fra sitt utspring i fjellområdene øst for Snefjorden. Mange vatn danner til sammen Rassalkjåkka som er hovedtilførselselva. Den starter innpå vidda i to greiner, og disse fører etter en strekning på omtrent 10 kilometer, gjennom flere vatn, frem til Snefjordvatnet. På veien har flere små sideelver tilsluttet seg hovedvassdraget. Fra Snefjordvatnet er det drøyt en kilometer ned til sjøen. Alle de større vatnene ligger over 200 m.o.h. utenom Snefjordvatnet på 6 m.o.h. Det er 12 vatn over 0,2 km².

Klimaet i området er svakt oseanisk med humide trekk. Vinterene er forholdsvis milde, mens somrene er kjølige. Årsnedbøren er lav, og årsmiddelet for området er omtrent 500 millimeter i året. Nedbøren er jevnt fordelt gjennom året med et maksimum i desember.

Storparten av nedbørfeltet tilhører Øst-Finnmarks kystregion (Nordiska ministerrådet 1984) som er dominert av gneiser, mens landformene domineres av et mykt, bølget lavfjellterreng. I Snefjordfeltet ligger dette terrenget hovedsakelig mellom 200 og 400 m.o.h., de øverste, slake toppene strekker seg til 450 m.o.h. Dette platåterrenget oppstykket av vassdragene. Snefjordvassdraget danner en forholdsvis markert dal i det nedre løp. Mot utløpsområdet er en inne i Vest-Finnmarks kystregion. Her fortsetter det bølgende platåterrenget ned mot sjøen, strandflaten er smal.

Av vegetasjon er det lyngheiene som dominerer. Området er goldt og trebart med høyfjells og viddekarakter. Skog vokser bare på beskyttede steder, men er et svært karakteristisk trekk ved Snefjordvatnet. Vegetasjonssonene strekker seg fra lavalpin sone som går til 100 m.o.h. til høyalpin sone i de øverste høydelagene på 400 m.o.h. i området.

Vassdraget og vassdragsmiljøet er svært lite preget av inngrep og er hovedsakelig uberørt. Bebyggelsen i den lille bygda Snefjord er spredt sentrert rundt utløpsområdet med en spredt bebyggelse på rundt 20 husstander.

Vassdraget ble vernet mot kraftutbygging i verneplan III etter vedtak i Stortinget av 1984 av hensyn til de alminnelige friluft- og naturverninteressene. Verneverdiene for feltet var forholdsvis godt dokumentert, men var mer av generell karakter. Opplysningene var mest sentrert om de nedre deler av vassdraget.

1.2 Hydrologi og vannkvalitet

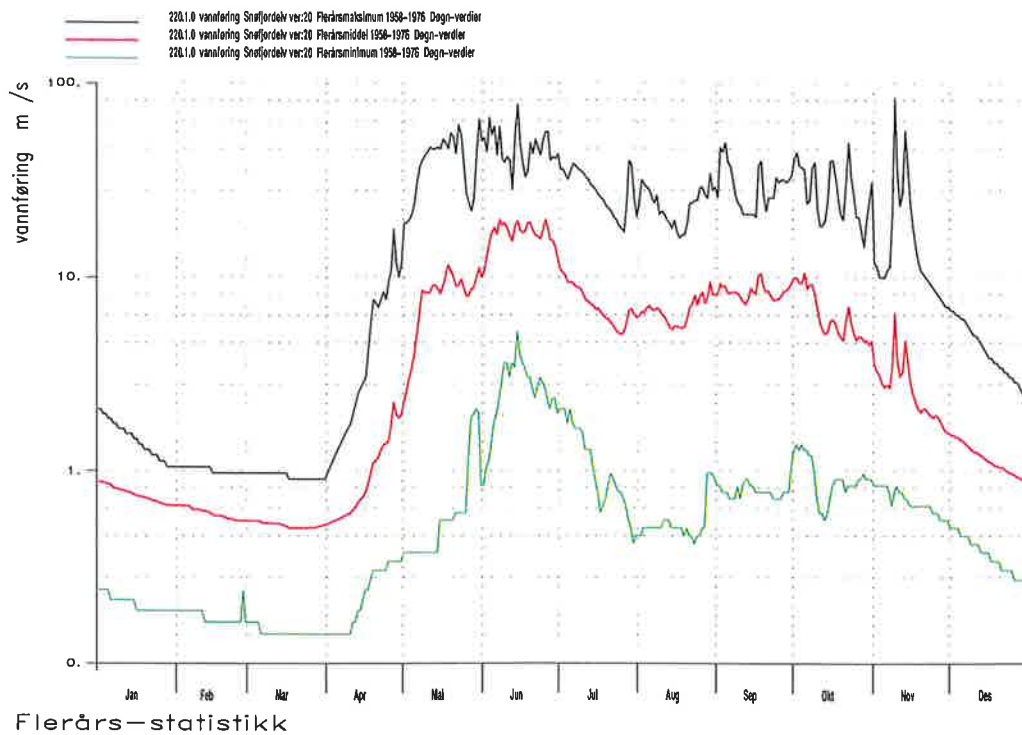
Feltarealet er ca 80 km² regnet til elvas utløp i Snefjord. Spesifikt avløp på Porsangerhalvøya varierer fra ca 40 l/skm² ved kysten, Hammerfest - Rolvsøy - Magerøya, og til ca 20 - 25 l/skm² ved vestsiden av Porsangerfjord, iflg NVE's isohydatkart av 1987. Feltet til Snefjordelv har et spesifikt middelavløp på ca 40 l/skm², og en middelvannføring på ca 3 m³/s. Det er foretatt avløpsmålinger i nabovassdraget Hamnelv ut av Hamnevatnet i perioden 1957 til 1977. Avløpet i Snefjordelv kan derfor beskrives med data som har god representativitet.

Hovedelva drenerer gjennom flere små innsjøer som har en viss dempende effekt på avrenningen. Ut over dette er det også til en viss grad dempende elementer i form av løsmasser de nederste fem kilometer av feltet. Ellers er det lite dempende elementer som sjøer, vegetasjon og myrarealer innen feltet. Området er i hovedsak dominert av en tett berggrunn med betydelige innslag av blokkmark og en del bart fjell. Terrenget er sterkt kupert opp til ca kote 250, over denne høyden har feltet mer utpreget viddekarakter. De høyeste toppene ligger på ca 450 m.o.h. Feltets middelhøyde antas å ligge omtrent rundt kote 250.

Avrenningsforholdene i feltet må klassifiseres som et innlandsregime, i grensen over mot et fjellregime. Feltet ligger i regnskyggen langt øst for de høye fjellmassivene i Nord-Troms, som er den store klimasperren for de vestlige vindene inn mot landet. Bare unntaksvis kan dette kystværet prege avløpet i Snefjordelv. Feltet har en dominerende vårflo, og en langvarig lavvannsperiode om vinteren, men en periode om høsten med relativt høye vannføringer. Sommeren har ingen tilsvarende tydelig lavvannsperiode. De dominerende flommene er smelteflommer i vårløsningen. Høstflommer av noen størrelse forekommer sjeldnere.

Det er sein isløsning i vassdraget og isen går vanligvis i løpet av juni. Smelteperioden på våren starter vanligvis moderat i midten av april. Deretter skjer det en gradvis økning av vannføringen utover mot kulminasjonen tidlig i juni. I denne fasen er det normalt med flere moderate flomtopper. Unntaksvis skjer det en sen vårløsning med direkte vannføringsstigning til årsmaksimal vannføring. De maksimale flommene er på ca 60 til 80 m³/s, middelflommen er på ca 50 m³/s. Høstflommene er vanligvis på ca 40 m³/s, men maksimalflom i spesielle episoder kan bli like høy som på våren. Dimensjonerende flom i vassdraget er ca 90 til 100 m³/s.

Et sannsynlig estimat for avløpsmønsteret over året er vist i figuren på neste side.

Figuren viser vannføringsforholdene i Snefjordelva. Merk at vannførings-skala er logaritmisk. Vannføringen er angitt som hele potenser av grunntall 10 ved hver hovedstrek. Figuren viser øvre- og nedre omhylningskurve, og middelvannføringen, for vannføringer på døgnbasis basert på perioden 1958 - 1976.

Av nedbørsfeltets areal er omtrent 10 km² innsjøer. Alle innsjøene bortsett fra Snefjordvatnet og noen få små vatn ligger over 100 m.o.h.

Snefjordvassdraget er lite påvirket av forurensing. Området ovenfor bebyggelsen ved utløpsområdet er helt upåvirket. Elvestrekningen ved bebyggelsen er trolig lite påvirket av utslipp fra husstandene, det er ingen påvirkning fra jordbruksvirksomhet. Vannkvaliteten må betegnes som god for hele nedslagsfeltet.

Alle innsjøene innen feltet er næringsfattige med lav til svært lav produksjon. Tettheten av bunndyr er for eksempel meget lav. Dette har sin årsak i de klimatiske forholdene.

1.3 Arealopplysninger

Inngrep

Riksvei 889 som ender i Havøysund krysser vassdraget like ved munningsområdet. Den spredte bebyggelsen på i underkant av 20 husstander er sentrert rundt utløpsområdet, men ligger nokså tilbaketrukket fra vassdragsmiljøet. Det er også idrettsbane og en skole her. To kraftledninger krysser vassdraget i de nedre deler. En vannledning krysser elva like ovenfor riksveien. Et reingjerde krysser på tvers av nedslagsfeltet i den indre del av feltet fra sør og nordvestover. Det er spor av tidligere torvuttak til brensel ved Snefjordvatnet, men dette kan også sees på som et kulturminne i dag. Ellers må hele nedslagsfeltet karakteriseres som villmark.

Arealbruk

I tillegg til husstandene er det en skole i de nedre deler, ved utløpsområdet til vassdraget. Enkelte av boligene brukes av utøverne av reindriften deler av året. I arealdelen til Måsøy kommuneplan er utløpsområdet definert som bygdebebyggelse (lokalsenter).

Det er ingen jordbruksaktivitet innen området, denne opphørte for flere år siden. Rein beiter imidlertid innen store deler av feltet om våren, sommeren og høsten. Feltet er sommerbeiteland for Karasjok reinbeitedistrikt 16b.

Hele nedslagsfeltet ellers er lagt ut som landbruk, natur og friluftsliv -C område. I dette området tillates kun bygge- og anleggsvirksomhet som har direkte tilknytning til landbruk eller stedbunden næring. For området langs vassdraget er det forbud mot oppføring av ny bolig, fritids og ervervsutvidelse, massetak og landbruksveier inntil 100 meter fra elveløpet og strandlinjene.

Snefjord jeger- og fiskeforening forpakter fiskerettighetene i vassdraget og står for salg av jakt- og fiskekort. Vassdraget benyttes mye til jakt, fiske og friluftsliv av befolkningen i kommunen. Det går to scooterløyper gjennom vassdragets nedbørfelt.

Det er satt opp en liten oppsynshytte i utløpsområdet av Snefjordvatnet. Denne kan leies av fiskere som løser fiskekort i vassdraget. En utedo er under bygging ved innløpsområdet til Snefjordvatnet.

1.4 Kunnskapsstatus og rapportens målsetting og begrensninger

Da nedslagsfeltet ble vernet i 1984 var kunnskapen om verneverdiene relativt god. Siden den gang har det ikke vært gjort noen registreringer i vassdraget bortsett fra befaringer i forbindelse med denne rapporten. En kjenner dårlig til de naturmessige og landskapsmessige forholdene i østlige deler av nedslagsfeltet.

Utvalget av verdifulle geofaglige objekter kan i noen grad diskuteres, men i VVV-prosjektet er det særlig vektlagt lokaliteter som er knyttet til prosesser knyttet til is og vann. Kulturminnene er hentet fra registreringene i forbindelse med vernet av vassdraget. Innen landskap er det utført nye vurderinger. Landskapsverdiene var tidligere ikke kartlagt. Kunnskapen innen dette feltet anses nå å være brukbar i de nedre deler, mens de indre områder er dårlig dekket. Vurdering av friluftsverdiene innen feltet er trolig noe grov, og kunne kanskje detaljeres bedre. De biologiske verdivurderingene er tilstrekkelige, men kanskje noe mangelfulle for de indre deler av vassdraget og for enkelte av de små vannene i de nedre deler.

Rapportens begrensninger er den noe manglende detaljgraden om lokalitetene og manglende data og registreringer med hensyn på enkelte mer sjeldne og sårbare arter. Rapportens målsetting er blant annet å ivareta de verdiene som ligger til grunn for vernet av vassdraget. Den skal også være et verktøy som hjelper den kommunale forvaltning til å gjennomføre en differensiert forvaltning av Snefjordvassdraget. Tilgangen til kunnskapen om de verdiene som ligger til grunn for vernet av Snefjordvassdraget har vært relativt dårlig, og kulturminnene samt de geofaglige vurderingene forelå i vanskelig tilgjengelige og upubliserte museumsrapporter.

Rapportens formål er å gjøre denne tilgangen bedre ved å samle alle fagområdene i en rapport, oppdatere og utvide verdistatusen og samtidig arealfeste opplysningene.

2.0 PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN

2.1 Kort om de geofaglige verdiene i vassdraget

Berggrunnsgeologi¹

Berggrunnsgeologien i Snefjordvassdraget har høy faglig verdi fordi de geologiske trekkene er så tydelige. Det opptrer også store mengder porfyroblaster av sillimanitt noe som er sjeldent i landsmålestokk.

Det er bergartstyper med gneis som er mest utbredt i vassdraget. Fra sørøstenden av Snefjordvatnet og inn til østenden av nedslagsfeltet dominerer disse. Sammensetningen varierer er blant annet granittisk. Granater finnes i varierende mengde, mens enkelte deler har et stort innhold av sillimanitt. Gneisene inneholder xenolitter av en eldre, ofte basisk bergart, er gjennomskåret av granittiske pegmatitter og ganger av basisk sammensetning. I den sørlige og nordvestlige delen av feltet finnes Klubben sandstein med en karakteristisk båndet utseende og vekslende sekvenser av kvartsitt og arkose. Sedimentære strukturer finnes godt bevart enkelte steder. Metaarkosen har en høy metamorfosegrad.

Rundt Snefjordvatnet i den nordvestlige delen av feltet har de geologiske trekkene en gradvis overgang til Storelvgruppen. Bergarten er en rustforvitret og grovkornet glimmerskifer som har varierende mengder med kvarts, biotitt og granat. Økende mengde biotitt gir bergarten et mørkt og skifrig utseende.

Litt nord for Snefjordvatnet er det innslag av skifer fra Hellefjordgruppen. Denne er en flaket grønnfarget bergart av metagråvacker og glimmerskiferer. I metagråvakkene forekommer graderte lagninger som viser at bergarten blir yngre oppover i sekvensen fra Storelvgruppen.

Kvartærgeologi

Kvartærgeologien innen området er av stor faglig verdi på grunn av at prosessene fremtrer på en klar og synlig måte. Hovedsakelig er løsavsetninger sentrert til de nederste fem kilometene av vassdraget. De mektigste er avsatt opp til marin grense som i området ligger mellom Snefjordvatnet og havet og i østenden av Snefjordvatnet.

Det er tykt sammenhengende morenedekke i de nedre deler av vassdraget fra utløpet og noen kilometer forbi Snefjordvatnet på begge sider. I de sentrale høyereliggende deler av vassdraget er morenedekket tynt og mer usammenhengende.

Store deler av de høyereliggende områdene øst i feltet domineres av blokkmark. Disse er dannet ved forvitring av underlaget på grunn av frostsprenging, noe som bare skjer der klimaet er kaldt.

Innen feltet finnes også tydelige breavsetninger. Det går en betydelig randmorenesone gjennom området. Disse tilhører Ytre-Porsanger stadiet og går ned til tidligere havnivå. Sonen kan følges i et bredt belte sørøst til sørvest for Snefjordvatnet i en lengde på seks kilometer.

¹ se forklaring av faguttrykk bak i kapitlet

Beltet består av to morenesoner med to tydelige sidemorener. Den eldste og sørligste ryggen er opptil tre meter høy over flere kilometer.

Ellers består området av jevn bunnmorene mellom ryggene og hauger, groper og korte rygger. Det vitner om en stagnerende is som har smeltet ned, og hvor materiale oppå og inni isen har blitt liggende igjen. På overflaten sees spredt med blokk og stein. Videre finner en sørvest for Snefjordvatnet to tydelige, men korte sidemorener.

Nedenfor Snefjordvatnet viser snitt i løsmassene at disse er sammensatt av morenemateriale og sorterte strandavsetninger. Her ser en også at sorterte løsmasser er påvirket av breenes arbeid, dette er geofaglig interessant. Mektige avsetninger med tydelige skjæringer i marine terrasser finnes nordøst for Snefjordelva. Isfronten har trolig stått her og skjøvet på det marine materialet. Tydelige elveterrasser av marint materiale og fluviale eller glasifluviale avsetninger finnes fra utløpet av vatnet og ned mot havet. I disse terrassene er det over flere nivåer høye skjæringer forårsaket av brelever og elva i dag. Det har også vært marin erosjon i løsmassene.

Strandlinjene er meget tydelige innen feltet. Nivået for den marine grense fremtrer klart som en terrasse langs sørsiden av Snefjordvatnet. Ned mot sjøen går tapeslinjen som er den laveste målte strandlinjen i området. På flatene i forskjellige høyder er det flere strandvoller. Innen feltet er det sparsomt med erosjon i fast fjell. Nedenfor Larkavatn og sørøst for Snefjordvatnet har elver skåret ut til dels dype elvekløfter. I disse kanalene er vannføringen for liten til at de kunne blitt dannet i dag. Det er smeltevatt fra isen som hovedsakelig har skåret dem ut.

2.2 Utvalgte delområder og objekter

P1 Snefjordvatnet - utløp

Område med mektig løsmassedecke som har varierte former etter flere istidsprosesser og senere elveprosesser. Løsmassene består av breelvavsetninger, elveavsetninger og havavsetninger. Skillet mellom elveavsetningene og havavsetningene vises tydelig av skjæringer og terrassekanter. Terrassene og skjæringene viser betydelig marin og fluvial erosjon. Mot sjøen går en tydelig marin terrassekant. Langs vassdraget vises flere nivåer med elveskjæringer og høye terrasser. Løsmasse materialet viser også glasitektoniske strukturer på en svært illustrativ måte. En lokalitet med flere glasiale og periglasiale forhold av regional betydning.

P2 Var`rdancåk`ka

Tydelige sidemorener som kan følges over flere kilometer. Vitner om en aktiv is i bevegelse. Består dominerende av to randmorener med to tydelige sidemorener. Innimellom de tydelige moreneryggene forekommer hauger og groper og korte rygger som er parallelle med randmorenene. Disse formene vitner om en stagnert is som har smeltet ned. Et variert glasialt preget område som viser istidsprosesser på en svært tydelig og illustrativ måte.

P3 Gavnesvarri

Tydelige sidemorener. To relativt korte, men høye morener hvor den ene har en fallvinkel som er noe avvikende i forhold til isens retning i området. Lokalt verdifull lokalitet som tydelig illustrerer sentrale istidsprosesser.

Gradering av verdi

Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN		GR.	HOVEDKRITERIUM				STØTTEKRITERIUM			
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H01	H02	H03	H04	S01	S02	S03	S04
P1	Snefjordvatnet-utløp	R			X	X	X	X	X	
P2	Var`rdancåk`ka	R		X	X		X	X	X	
P3	Gavnesvarri	L		X			X	X		

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GR. Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende.

Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

H01 Urørt

H02 Del av system

H03 Representativitet/typisk

H04 Sjeldenhet

S01 Instruktiv lokalitet

S02 Naturhistorisk dokument

S03 Viktig landskapselement

S04 Pedagogisk/forskningsverdi

Litteratur

Aasheim, V. 1993. Håndbok i landskapskartlegging. Norsk institutt for jord og skogkartlegging. 29s.

Eie, J.A., Faugli, P.E. & Abel, J. 1996. Elver og vann. Vern av norske vassdrag. Grøndahl Dreier. Oslo.

Johansen, K.B. 1982. Snøfjordvassdraget, Finnmark. Berggrunnsgeologi og kvartærgeologi. Upublisert museumsrapport. Universitet i Tromsø.

Norges offentlige utredninger. 1983. Verneplan for vassdrag III. NOU 1983:41. Universitetsforlaget. Oslo.

Norges offentlige utredninger. 1983. Naturfaglige verdier og vassdragsvern. NOU 1983:42. Universitetsforlaget. Oslo.

Roberts, D. 1998. Berggrunnskart HONNINGSVÅG. Geologisk kart over Norge, M 1:250 000. Norges geologiske undersøkelse.

Forklaring av faguttrykk_ (hentet fra <http://www.toyen.uio.no/geomus/leksi>)

granitt: dypbergart som består hovedsakelig av kvarts, alkalifeltspat og plagioklas samt underordnet biotitt og/eller hornblende.

Vanligvis rødlig eller grå farge.

granat (av latin granum som henspeler på granatens runde form, 'kornet'. Ellers er likheten med frøene i granateple ganske frapperende): gruppe av mineraler sammensatt som silikater og som ofte forekommer som rundaktige krystaller. Granatene er såpass harde at de kan risse glass, de kan opptre som velformete krystaller og ha brun, rødbrun, rød eller grønn farge.

Gneis (av tysk Gneis , eldre tysk Geneiss , gnist): bergart karakterisert ved massive granittlignende slirer og lag i en mørkere, mer skifrig grunnmasse. Flak- eller tavleformede mineraler er mer eller mindre parallellstilte, og det kan være en finstripet eller båndet veksling mellom lysere og mørkere deler. Vanligvis sammensatt av kvarts og feltspat med et mørkt mineral.

kvartsitt : bergart sammensatt hovedsakelig av mineralet kvarts og som vanligvis er blitt til ved omdanning (metamorfose) av kvartsrik sand. Navnet blir også brukt for kvartsrik sandstein der sandkornene er festet til hverandre med kvartssement. En mer spesiell anvendelse av ordet er for kvartsrike bergarter i omvandlingssonen rundt malmer, spesielt sulfidmalmer.

arkose : feltspatrik sandstein, vanligvis grovkornet og rødlig. Det høye feltspatinholdet settes gjerne i forbindelse med særlig rask avleiring eller avsetning under forhold da det var kaldt eller tørt og derfor lite kjemisk forvitring.

meta-arkose : omvandlet feltspatrik sandstein; en opprinnelig sedimentær bergart med et høyt innhold av feltspat (arkose) som er blitt utsatt for omdanning (metamorfose).

Xenolitter =fremmedblokker som opprinnelig ikke hører til den faste berggrunnen de ligger i eller på. Eksempler er inneslutninger av sidesteinen i en magmatiske bergart (xenolitter) og flyttblokker som er fraktet langt av sted med en isbre.

xenolitt (gresk xenos , fremmed og lithos , stein): inneslutning i en dyp- eller gangbergart, dvs. fragment av en bergart som den opprinnelige bergartsmelten (magmaet) trengte inn i. Hvor det blir tett med slike inneslutninger, kan vi kalle bergarten for en magmatisk breksje .

porfyroblaster : store, vanligvis velformede krystaller som har vokst i en finere kornet grunnmasse i løpet av omdanning (metamorfose) av en bergart.

sillimanitt

I Norge vanlig i regionalmetamorfe bergarter på Sørlandet, i Kongsberg-området, Haugesundshalvøya, ytre deler av Møre og Romsdal og i Nordland, hvor det kan opptre som linser i gneis sammen med kvarts (knollegneiser). Opptil 5,5 cm lange, velformte krystaller er kjent fra Dønnesfjord i Finnmark.

aluminiumsilikater

... . Mange av de viktigste mineralene i jordskorpen er aluminiumsilikater, f. eks feltspat og glimmer. En særlig gruppe er andalusitt, kyanitt, sillimanitt og mullitt, som alle kan beskrives ved formelen Al_2SiO_5 , men er dannet under hver sine fysikalske forhold (polymorfi).

granulitt

... stein): vanligvis gneisaktig båndet metamorf bergart, sammensatt av kvarts og feltspat med et eller flere av mineralene pyroksen, granat, kyanitt og sillimanitt. Den har lite eller ikke noe glimmer.

glimmerskifer : bergart med skifrig struktur og sammensatt hovedsakelig av tydelige korn av glimmer (muskovitt og/eller biotitt) og kvarts. Plagioklas, granat, amfibol, kalkspat, kyanitt, staurolitt, etc. kan opptre og karakterisere skiferen nærmere, f. eks. 'granat-glimmerskifer'. Skilles fra fyllitt ved at den har grove, lett synlige flak av glimmer.

pegmatitt

pegmatitt (av gresk pegma , binding, nettverk): særlig grov- eller storkornet dyp- eller gangbergart, der de fleste mineralkornene er mer enn 1 cm i snitt og ofte over meterstore. Pegmatitt med dominerende kalifeltspat (lyserød), mindre korn av kvarts (grå og litt biotitt (sort)).

migmatitt

migmatitt (av gresk for 'blanding'): gneisaktig bergart sammensatt av to klart adskilte deler; den ene metamorf og den andre mer homogen granittisk og grovkornet.

gangbergarter

... av jordskorpen. Ved omdannelse under midlere forhold i jordskorpen vil diabasgangene omdannes, slik at de får en amfibolittisk sammensetning. 'Pegmatitt', 'aplitt' og 'kvartsporfyrr' er gangbergarter av granittisk sammensetning.

kvartærgeologi : læren om kvartærtidens geologiske prosesser og dannelser. Kvartærtiden (kvartær) er den yngste geologiske perioden og omfatter de siste ca. to millioner år frem til da isen smeltet etter siste istid. I denne perioden ble jordlagene eller løsavleiringene dannet, og det er disse som er det sentrale emne for kvartærgeologien. Videre har mange av landskapsformene fått sin utforming under kvartærtiden, og studiet av dem inngår som en viktig del av faget.

3.0 BIOLOGISK MANGFOLD

3.1 Ferskvannsbiologi

Snefjordvassdraget har stor betydning som typevassdrag blant annet på grunn av de limnologiske forholdene i vassdraget. Det har stor referanseverdi for fisk. Det er generelt et oligotroft vassdrag som er arktisk preget. Porsangerhalvøya er generelt fattig på ferskvatn, med enkelte små vatn ut mot kysten. Vatnene har gjennomsnittlig lav pH (6,25), som er den laveste av alle regionene i Troms og Finnmark. Bunndyrtetthetene er også de laveste med få arter pr. lokalitet.

Snefjordvassdraget har en pH som ligger over gjennomsnittet for regionen, men vatnene er likevel næringsfattige med lave bunndyrtettheter og zooplanktonettheter lik gjennomsnittet for regionen. Disse forholdene er representative for vassdragene i denne regionen. De relativt tallrike vatnene i nedslagsfeltet er forholdsvis små og grunne, Snefjordvatnet har en største dybde på 19 meter. Tolv vatn innen nedslagsfeltet er større enn 0,2 km², ingen er større enn 1 km². Elvene er stort sett strie, utenom strekningen fra Snefjordvatnets innløpsområde og ned til sjøen, hvor elva går vekselvis i småstryk avløst av roligere partier.

De fleste vatnene innen feltet er fisketomme. I vassdraget er det påvist sjørøye, laks, ørret, sjørørret, trepigget stingsild og skrubbe. Anadrome fiskeslag kan vandre 4 kilometer opp i elva til en foss omtrent 1 kilometer ovenfor Snefjordvatnet. Vassdraget er et typisk sjørøyevassdrag med kort elvestrekning med lite fall ned fra et stort vatn. Forholdene for sjørøye er gode og vassdraget har en stor bestand av arten. De siste årene har oppfisket mengde ligget på i underkant av 100 kg (pers med; noe mer enn offentlig statistikk viser). Røya er storvokst og av god kvalitet. Det er ikke uvanlig med fisk over 2 kg i vassdraget. Tidligere var Snefjordvassdraget regnet som et av de bedre sjørøyevassdragene i landet. Rovfiske med garn desimerte bestanden kraftig for et par tiår siden. Bestanden har tatt seg kraftig opp i de senere årene. Det er en liten bestand av sjørørret i vassdraget, mens bestanden av laks synes, utfra prøvofiske, å være overraskende bra sammenlignet med de marginale forholdene i denne regionen. Det er blant annet påvist mye lakseyngel i utløpselva til Snefjordvatnet spesielt ved utløpsområdet til vatnet. Det fiskes imidlertid lite laks i vassdraget.

Vassdraget har et godt utvalg av steinfluer sammenlignet med den geografiske beliggenheten. Gruppen er en kaldtvannsguppe som er godt tilpasset forholdene i Snefjordvassdraget. Døgnfluefaunaen, fjærmyggene og småkrepsfaunaen er imidlertid artsfattig, og lik den en ellers finner i oligotrofe vatn og vassdrag.

3.2 Naturtyper

Plantegeografisk tilhører vassdraget den lavalpine til den høyalpine sone med arktiske trekk i vegetasjonen. Naturgeografisk ligger vassdraget i Finnmarks kystregion med størsteparten av nedbørsfeltet innenfor Øst-Finnmark regionen. Utløpsområdet ligger i Vest-Finnmarks kystregion. Området generelt, preges av platåaktige, bølgende og nakne lavfjellsterreng. Dette terrenget oppstykket av vassdragene som har utgravd dalfører.

Skog er svært sjeldent, og finnes bare i beskyttede områder i form av glissen bjørkeskog. Disse forholdene er også karakteristiske for Snefjordvassdraget.

Det er til sammen registrert 208 plantearter innen nedslagsfeltet. Dette artsantallet er lavt, men det som kan forventes i regionen. Et karaktertrekk ved utvalget er det store innslaget av fjellplanter og dels arktiske arter. Diversiteten av naturtyper er lav.

Strandvegetasjonen i strandsonen er fattig med få arter og består av et smalt belte vegetasjon uten tydelige soneringer. Det er ikke mudderbanker i området.

Vannvegetasjonen i vassdraget er fattig med få arter og liten dekning. Vannkantvegetasjonen er svært sparsomt utviklet. Nesten ingen arter forekommer i denne sonen langs elvene eller rundt vatnene. Bare ett lite vatn har velutviklet flaskestarrsump.

Innen vassdraget er det få større myrområder. Mindre myrelementer er mer vanlige. Det største sammenhengende arealet ligger nord for Snefjordvatnet. Forekomst av rikmyr finnes bare i komplekset nord for Snefjordvatnet.

Det er bare små skogdekte arealer innen feltet. Disse er sentrerte langs nordsiden av Snefjordvatnet. Mer glissen tresetting forekommer sør for Snefjordvatnet. Skogstypen er overveiende krekling-bjørkeskog. Deler av skogen kan også føres til beitepreget lågurt-bjørkeskog.

Fattige lyngheier dekker de største arealene i nedslagsfeltet. Vanligst er krekling-hei og greplyng/rabbesiv-hei. På mer fuktige arealer i lavlandet finnes blåbær/blålyng-hei. Fattige utforminger av reinrose-hei forekommer flekkvis og sjeldent på enkelte arealer med rikere berggrunn. I høyden dominerer store områder med blokkmark med svært sparsomt vegetasjonsdekke.

3.3 Vilt

Spurvefuglfaunaen er rik i bjørkeskogen langs Snefjordvatnet sammenlignet med flere andre subalpine skoger i Finnmark. Området opprettholder et marginalområde for flere skogbundne spurvefuglarter i en av verdens nordligste bjørkeskoger. Det forekommer også mer krevende innslag sett i forhold til den geografiske beliggenheten til området.

Vannfuglfaunaen er fattig med fåtallige forekomster i de næringsfattige vatnene. Det er nesten ikke registrert noen individer i vatnene som ligger over 100 m.o.h. Imidlertid er det registrert flere rødlistete arter av vannfugl i de lavereliggende vatnene.

Rovfuglfaunaen er fattig innen feltet. Det er bare konstatert hekking av dvergfalk ved nordsiden av Snefjordvatnet. Fjellvåk er observert jevnlig, men det foreligger ingen konstaterte hekkefunn. Imidlertid har nedslagsfeltet mange gode hekkehabitater. Av jaktbare fuglearter er det en god bestand av fjellrype. De viktigste områdene er Rassalakområdet og Narrarascokka. Fra og med Larkavatn til og med Snefjordvatnet er det også en bra bestand av lirype.

Av rovdyr forekommer det tilfeldige streif av jerv. Bestanden av oter er god i området. Oteren streifer vassdraget både om sommeren og vinteren, og antas å yngle ved fjorden.

3.4 Rødlistearter

Av grupper av rødlistearter er det først og fremst fugl som er blitt registrert innenfor nedslagsfeltet. De fleste artene er registrert i tilknytning til vatn og våtmark. Storlom er registrert flere ganger på Snefjordvatnet og hekker sannsynligvis i området. Smålom er også observert på Snefjordvatnet flere ganger. Ved et lite vatn ved Stalucåk`ka er det tidligere observert et par smålom med hekkeadferd. Vatnet har velutviklet flaskestarrump. Arten kan trolig hekke her.

Sangsvane har hekket i et lite vatn nord for Stourra Skoappjav`ri. Dette er langt utenfor den normale utbredelse i Finnmark, og må sies å være svært bemerkelsesverdig.

Flere individer havelle er observert på Snefjordvatnet ved flere anledninger og kan hekke her. Det er registrert hekking innen nedslagsfeltet, og arten er også sett på flere vatn over 100 m.o.h.

Av sjøfugl er teist jevnlig sett utenfor utløpsområdet til vassdraget.

Praktærfugl har et viktig overvintringsområde i Snefjorden. Det er usikkert hvor viktig utløpsområdet til Snefjordvassdraget er i denne sammenheng.

Av sjeldne ferskvannsinsekter er den arktiske steinfluearten *Nemuora arctica* funnet i vassdraget. Den er ikke rødlistet, men er sjelden på landsbasis. Den forekommer bare i de nordlige deler av Skandinavia.

3.5 Utvalgte delområder og objekter

B1 Utløpsområdet

Artsfattig og smal strandeng. Lokalt viktig område for enkelte fuglearter. Tallrikt med ærfugl i utløpsområdet som også hekker og fåtallig hekking av tjeld. Teist observeres jevnlig i utløpet. Det er usikkert hvorvidt utløpsområdet har stor betydning for praktærfugl som har fjordområdet som et viktig overvintringsområde.

B2 Snefjordvatnet

Lokalt viktig ferskvatn med hensyn på vannfugl. Vatnet skiller seg ut, sammenlignet med de andre vatnene innen feltet, som en rikere våtmarksbiotop. Storlom og smålom er registrert flere ganger på vatnet. Flere individer med havelle er registrert og hekker sannsynligvis. Ellers observeres siland og laksand jevnlig. Vatnet er gyte- og overvintringsområde for en bra sjørøyebestand.

B3 Bjørkeskogen

Mindre lokalt område med bestander av bjørkeskog som innehar en artsrik spurvefuglfauna. Mer krevende arter som bokfink og hagesanger er registrert i området, dvergfalk hekker innenfor lokaliteten. En av verdens nordligste skogslokaliteter av stor vitenskapelig interesse.

B4 Vatn ved Stalucåk'ka

Lite vatn med velutviklet flaskestarrsump som skiller seg ut som en av de rikere fuglelokalitetene i området. Smålom er registrert på vatnet med hekkeadferd. Krikkand og havelle hekker.

B5 Myr Snefjordvatnet

Det største myrområdet innenfor nedslagsfeltet. Meanderende elvestrekning. Spredt med bjørketrær i deler av området. Partier med rikmyr med flere mer krevende og lokalt sjeldne plantearter. Lokaliteten har betydning for enkelte vadefugl som rødstilk, enkeltbekkasin og myrsnipe.

Gradering av verdi

Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk

BIOLOGISK MANGFOLD		GR.	HOVEDKRITERIUM				STØTTEKRITERIUM		
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H01	H03	H04	H05	S05	S03	S04
B1	Utløpsområdet	L				X	X		
B2	Snefjordvatnet	L				X	X		X
B3	Bjørkeskogen	R	X		X			X	X
B4	Vatn Stalucåk'ka	L				X	X	X	
B5	Myr Snefjordvatnet	L	X	X			X		

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GR. Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende.

Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

H01 Areal

H03 Trua naturtype

H04 Variasjon/mangfold

H05 Sjeldne arter/rødlistearter

S05 Biologisk funksjon

S03 Forskningsverdi

S04 Pedagogisk verdi

Litteratur

Direktoratet for Naturforvaltning. 1995. Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep. DN-rapport 1995-6. 39s.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1995. Oversikt over norske vassdrag med laks, sjøørret og sjøørøye pr. 1 januar 1995. Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1. 104s.

Eie, J.A., Faugli, P.E. & Abel, J. 1996. Elver og vann. Vern av norske vassdrag. Grøndahl Dreier. Oslo.

Fremstad, E. 1996. Vegetasjonstyper i Norge. – NINA Temahefte 12: 1-279.

Gjershaug J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994: Norsk Fugleatlas. Norsk Ornitologisk Forening.

Hindrum, R. & Ekker, Å.T. 1981. Fugle- og pattedyrfaunaen i Snøfjordvassdraget, Porsangerhalvøya, Finnmark, Nord-Norge. Tromsø. Naturvitenskap. Universitetet i Tromsø.

Huru, H. 1979. Hydrografi og evertebratfaunaen i Snøfjordvassdraget, Vest-Finnmark. Tromsø. Naturvitenskap. Universitetet i Tromsø.

Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfisk. 1982. Viltartenes forekomster i de midlertidig vernede vassdragene. Nord Norge.

Nordisk ministerråd 1984. Naturgeografisk regioninndeling av Norden. Nordiska ministerrådet 289s.

Norges offentlige utredninger. 1983. Verneplan for vassdrag III. NOU 1983:41. Universitetsforlaget. Oslo.

Norges offentlige utredninger. 1983. Naturfaglige verdier og vassdragsvern. NOU 1983:42. Universitetsforlaget. Oslo.

Norges offentlige utredninger. 1983. Vilt og ferskvannsfisk og vassdragsvern. NOU 1983:44. Universitetsforlaget. Oslo.

4.0 LANDSKAPSBILDE

4.1 Landskapsregion og særpreg

Nesten hele nedslagsfeltet tilhører landskapsregion 44; "Gaissene i Finnmark", etter NIJOS landskapsklassifisering. De nederste områdene, arealene nede i utløpsområdet, tilhører region nr 38; "Kystbygdene i Vest-Finnmark".

Den landskapsmessige inndeling er nesten identisk med Nordiska ministerrådets naturgeografiske inndeling (1984). Her tilhører utløpsområdet Vest-Finnmarks kystregion som beskrives som et mykt, bølgende platåterreng med smale strandflater. Områdene østover i nedslagsfeltet tilhører Øst-Finnmarks kystregion. Her dominerer bølgete lavfjellsterreng som er gjennomskåret og oppstykket av vassdragene. Hoveddalførene har relativt markerte dalganger i de nedre deler.

Kystbygdene i Vest-Finnmark: Regionen er treløs og inngår i et vidt landskap med brede fjorder som er eksponert mot det åpne havet. Snefjordområdet har en typisk bølgende landoverflate, men med mer lune og lave landformer som er karakteristisk for de indre fjordbunnene i regionen. Som for resten av regionen er fisket hovednæringen, mens jordbruket spiller en ubetydelig rolle. Det er mange sjøsamiske boplasser. Husene ligger spredt. Disse er gjenoppbygget etter krigen. Typisk er driftsbygningene små, av eldre dato, og uten moderne preg.

Gaissene i Finnmark

Innover i nedslagsfeltet kommer en inn i region 44, hvor landskapet har store former, lange åsrygger og vide utsyn. Også dette landskapet i Snefjord er overveiende treløst. Typisk er preget av storhet til tross for de forholdsvis lave fjellene i området. Grunner til dette er blant annet de vide utsynene kombinert med det sterkt kuperte terrenget.

Overraskende kan en også komme inn i skjermede, lune daler med skoglandskap. De store områdene i fjellet med blokkmark er også karakteristisk. Disse har sin bakgrunn i det kalde klimaet og frostforvitringen av de mer porøse sandsteinbergartene.

Karakteristiske og spesielle trekk for nedslagsfeltet

Snefjorddalføret er i de nedre deler et åpent og eksponert landskap som går over i en markert, grunn og åpen dalgang. Hovedformen splittes etter hvert opp til flere mindre tydelige dalkløfter og forsenkninger nedskåret i et bølget fjellandskap. Snefjordvassdraget er karkterisert av enkelte særtrekk ved landskapet. Elvene er til dels godt synlige og raskt strømmende i det åpne, treløse terrenget. Mot øst i feltet går de stedvis i dypere kløfter eller forsenkninger. Vegetasjonen domineres av lyng med innslag av gras. Løsmassene setter flere steder tydelig preg på landskapet. Teksturen og fargen til sand og stein i kontrast til den grønne vegetasjonen er et viktig særtrekk. Men også formene er karakteristiske. De har sin bakgrunn i tidligere elveprosesser, landheving og breprosesser.

Det bølgete småskalaterrenget kan være platåaktig med flere flatenivåer eller det er hauget med koller og forsenkninger. Denne kuperte overflaten repeteres i de avrundete fjellformene og skaper på denne måten helhet i landskapet. I en større skala, slik som langs Snefjordvatnets nordside, kan markerte, plane og lange terrasser skille seg ut og gi karakter og variasjon til formbildet.

Flere steder skiller også lange og høye morenerygger og tydelige hauger seg ut fra omgivelsene og skaper variasjon. Også elvekløftene, som er nedskåret i fast fjell, er tydelige. De bryter helheten der de er skarpt nedhugget i det åpne bølgete landskapet. De utstrakte og ødslige blokkhavene i fjellet er et spesielt karaktertrekk i dette slakt bølgete landskapet. Disse områdene er også preget av de mange vatnene med steinbredder i det småkuperte vidde terrenget. Hele vassdraget, bortsett fra utløpsområdet, er uberørt av inngrep og oppleves som villmark.

Snefjordvatnet til utløpsområdet

Kjerneområdet i nedslagsfeltet utgjøres av dette området.

Utløpsområdet er et åpent kupert, platåaktig terreng med store, plane platåer, terrassekanter og skjæringer. Den åpne bebyggelsen ved utløpsområdet passer inn i de åpne naturomgivelsene med spredtstilte hus, uthus og fjøs uten moderene byggefeltpreg og uten glorete enkeltheter. Det er få spor av andre tekniske inngrep.

Hovedelva slynger seg nedover fra Snefjordvatnet mot havet i et åpent landskap, i vide meandere, dels åpent, dels grunt nedskåret i løsmasser og dels omgitt av høye terrassekanter. Det avlange og store Snefjordvatnet er innover dalen et sentralt blikkfang der det fyller dalgulvet midt i det nedre dalføret. Her har den åpne dalgangen en fast utmeislet utforming med markerte dalsider.

Fra fjellet og ned mot Snefjordvatnet går elvene strie, dels nedsenket i dalsøkk og dels nedskåret i elvekløfter. Nede på deltaflaten ned mot vatnet samles de, og renner åpent, i vide slynger, med vekslende strømhastighet til vatnet.

Et blikkfang i området rundt indre del av Snefjordvatnet er den åpne skogen med frodige treklynger av løvskog og enkeltstående tresilhuetter som står i sterk kontrast til de karrige omgivelsene. Den plane og vide deltaflaten i innløpsområdet forsterker denne kontrasten mot de bølgete og nakne omgivelsene.

Den rene og tydelige dalformen kombinert med skoglandskapet gir et lunt og skjermet inntrykk med overraskende frodighet, dette er særpreget for dette området innen feltet.

De indre dalene og fjellområdene

De vide blokkhavene er noe av hovedinntrykket i nedslagsfeltets indre områder. Grått i grått, stein på stein, gir en stemning av karrighet og ødslighet, men kan også oppleves som et inntrykksterkt landskap. Innimellom disse blokkhavene finnes også stedvis nyanser av grønt vegetasjonsdekke. Videre brytes dette steinlandskapet opp av mange vatn i de flatere områdene.

Topografien domineres av lave fjellåser og avrundete topper. Dalsøkkene ligger på 100-200 meter, mens toppene ikke går høyere enn 450 meter. Relieffet kan likevel være stort over kortere avstander. De vide dalene gir lange utsyn. Fjellåser, terrengformer og linjer på tvers av

dalene skaper dybde og inntrykk av mer bratte, sammentrykte og dramatiske former i det fjerne. Landskapet fremstår med preg av storhet.

4.2 Utvalgte delområder

L1 Snefjordvatnet-utløpsområdet

Landskapsrommet er sentrert rundt utløpsområdet av Snefjordvatnet. Hovedformen er et platåaktig, kupert dalgulv innrammet av lave, rundete dalsider. Oppover og nedover dalen er det vide utsyn med stor dybde. En svært tydelig terrassekant langs vestsiden av Snefjordvatnet som følger vatnets bredde, er en fremtredende og harmonisk linje i landskapet. Det avlange Snefjordvatnet danner bakgrunn, og er også en del av landskapet.

Den blåe og hvite elva setter preg på landskapet der den synlig og dels åpent, dels omgitt av elveterrasser i flere nivåer, slynger seg mot sjøen, vekselvis med skummende strømnakker, stedvis mer stilleflytende. Kontrast og variasjon i landskapet skapes også av skifrige bergknauser, forvitrede løsmasser på haugene, fjellsidene og toppene og de grønne flatene med kortvokst vegetasjon. Et åpent, karrig landskap som likevel oppleves som lunt og frodig. Urørt og inntrykksterkt.

L2 Snefjordvatnet innløpsområdet

Området er sentrert rundt innløpsområdet av Snefjordvatnet. Sentralt i landskapsrommet er det flate deltaområdet innenfor vatnet med myrflater, blottete løsmasser og et harmonisk, buktende, åpent og synlig elveløp. Spredtstilte lauvtrær på flaten og en mer sluttet skog i den lave og bratte sørvendte lia mot nord skaper en overraskende frodighet som står i kontrast til nakenheten ellers i landskapet. Avrundete alpine former bakover, fjellkulle bak fjellkulle, gjennomskåret av elveløp, skaper dybde i bildet. Det avlange Snefjordvatnet danner bakgrunn, og er også en del av landskapet.

Stor kontrast mellom gulv og vegger i landskapet, interiør med stort spenn mellom komponentene. Den gode innrammingen skaper helhet. Et landskap med særpreg i regional målestokk.

Gradering av verdi

Prinsippene er basert på NIJOs metode for kartlegging av landskap, og er nærmere beskrevet under "Graderingsprinsipper for landskap" i rapportens delkapittel 9.1.

Landskapsbilde (L). Verdivurdering av delområdene. Hver(t) kriterium/komponent (H13-H18) til delområdene er gradert fra A til C (se forklaring under og kap. 9.1), og satt sammen til en samlet gradering.

Nr	Delområde	Grad.	H13	H14	H15	H16	H17	H18
L1	Snefjordvatnet utløp	A2	B1	A2	A2	B1	-	B2
L2	Snefjordvatnet innløp	A2	A2	A2	A2	A2	-	-

A1/A2: Høyeste verdi. Elementer/komponenter/landskap med høy verdi i regionen.

B1/B2: Det vanlige landskapet./De vanlige komponentene i regionen.

C1/C2: Ødelagte/reduuerte landskapskvaliteter/komponenter.

H13 Landskapets hovedform

H16 Vegetasjon

H14 Geologisk innredning

H17 Jordbruksmark

H15 Vann og vassdrag

H18 Bebyggelse

Litteratur

Aasheim, V. 1993. Håndbok i landskapskartlegging. Norsk institutt for jord og skogkartlegging. 29s.

Nordisk ministerråd 1984. Naturgeografisk regioninndeling av Norden. Nordiska ministerrådet 289s.

Elgersma, A. 1996. Landsskapsregioner i Norge med underregioninndeling. Målestokk 1: 2 000 000. Norsk institutt for jord og skogkartlegging.

Elgersma, A., Asheim, V. 1998. Landskapsregioner i Norge – landsskapsbeskrivelser. NIJOS rapport 2/98. Norsk institutt for jord og skogkartlegging.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1995. Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep. DN-rapport 1995-6. 39s.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1995. Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep. DN-rapport 1995-6. 39s.

5.0 FRILUFTSLIV

5.1 *Friluftslivelementer*

Snefjordvassdraget har med sitt urørte preg, sine store landskapsverdier i de nedre deler, og den lette adkomsten til områdene, stor verdi for friluftslivet i lokal målestokk. Det tilbyr ett vidt spekter av opplevelsesmuligheter hvor jakt og fiske er de viktigste.

De nedre deler av vassdraget er godt egnet til fot- og skiturer. I de nedre deler er det også rikelig med skogsbær. Området har det mest attraktive jaktterrenget på fastlandet i Måsøy kommune. Det er gode muligheter for utøvelse av fiske etter sjørøye og sjørret. Det er særlig lokalbefolkningen som bruker området i denne sammenheng. Det meste av bruken er knyttet til dagsturer i sommerhalvåret hvor fiske, jakt og bærplukking kombineres med fotturer og utflukter innover i vassdraget. Utflukten til området rundt Snefjordvatnet kan være stor sommerstid. Også i påsken er utfarten stor.

En gammel generalplan for Måsøy foreslo området Snefjordvatnet-Laika lagt ut som naturvernområde. I en reklame på Internett for Måsøy kommune er området Lillefjord/Slotten/Snefjord spesifikt karakterisert som et godt turterreng med gode fiskemuligheter.

I sammenheng med jakta er det spesielt fjellområdet sørøst for Snefjordvatnet som blir mye brukt. Også områdene fra Snefjordvatnet og østover brukes mye. De klart viktigste jaktobjekter er lirype og fjellrype.

De senere år er det løst i overkant av 150 fiskekort pr år for vassdraget. På de 38 innleverte kortene i 1999 ble det til sammen oppgitt en fangst på 6 laks, 25 sjørret og 84 sjørøyer. Det er særlig knyttet interesser til sjørøyefisket i vassdraget. Det er ingen turlagshytter innen området. Opparbeidingen er liten, men det går en tydelig sti langs Snefjordvatnet og inn i nedslagsfeltet. Ved Suolujav`ri ble det satt opp en liten hytte til fiskeforsøk som nå brukes mest som reingjeterhytte. Det er også oppført en liten privathytte ved utløpet av Snefjordvatnet.

Det går to scooterløyper gjennom Snefjordvassdragets nedbørfelt. Disse starter i felles trase fra Krokeldalen hyttefelt. Den ene krysser vassdraget fra nord omtrent 2 kilometer innenfor Snefjordvatnet og ender i områdene vest for vassdraget. Den andre går gjennom de østlige deler av vassdraget med endepunkt i Lillefjord.

5.2 Utvalgte delområder

F1 Utløpsområde- Snefjordvatnet

Vassdragsområdet fra utløpsområdet til og med Snefjordvatnet. Vassdragsområde med elv, vatn og omgivelser med store landskapsmessige verdier. Et av regionens få skogsområder ligger sentralt i området. Urørt på tross av veinær lokalisering. Yndet utfartsområde for lokalbefolkningen, dagsturer til fots. Storparten av fisket i nedslagsfeltet foregår innen dette området.

F2 Sør og øst for Snefjordvatnet

Ødemarksområde som i all vesentlighet brukes til jakt på li- og fjellrype. Er karakterisert som det området på fastlandet i Måsøy kommune som er mest attraktivt, brukes mest og tilbyr det beste jaktterrenget. Et visst innslag av folk utenom kommunen bruker også området til jakt

Gradering av verdi

Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

FRILUFTSLIV		GR.	HOVEDKRITERIUM			STØTTEKRITERIUM		
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H11	H12	H13	S11	S12	S13
F1	Snefjordvatnet til utløp	L	X	X		X	X	
F2	Innenfor Snefjordvatnet	L		X		X		

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GR. Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende.

Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

H11 Egnethet

S11 Urørthet

H12 Dagens bruk

S12 Natur og kulturkvalitet

H13 Tilgang/opparbeidet

S13 Opplevelse

Litteratur

Direktoratet for Naturforvaltning. 1995. Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep. DN-rapport 1995-6. 39s.

Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfisk. 1982. Brukerundersøkelser blant jegere i de midlertidig vernet vassdrag. Del VI. Nord-Norge.

Norges offentlige utredninger. 1983. Friluftsliv og vassdragsvern. NOU 1983:45
Universitetsforlaget. Oslo.

6.0 KULTURMILJØER

6.1 Kulturminner

Snefjordvassdraget har en forekomst av kulturminner som vitner om de gamle sjøsamenes bosetning og organisering i området. Det er en nokså markert fattigdom på funn i området på grunn av den utstrakte brenninga av bebyggelsen under krigen. Det finnes imidlertid enkelte kulturminner slik som offersteiner med stor tidsdybde. Hovedandelen av minnene er gammetufter. Disse gjenspeiler byggeskikk og organisering. Karakteristisk for disse er en samlet beliggenhet og at de er kombinasjonsgammer med bolig og fjøs i samme bygning. Enkelte har ildsteder som forteller at det ikke ble brukt ovn til fyring. Innover i nedslagsfeltet skal det også være gamle minner etter driften til de nomadiske samene, men disse er ikke kartfestet.

I Nord-Norge er det spor etter tre kulturer: samisk, kvensk og norsk kultur. Kulturminner etter den samiske bosetningen og virksomheten fra nyere tid er knyttet til fiske og husdyrhold. Videre er det nomadiske leveviset med tamreinhold blant annet gjenspeilet i andre kulturminner som teltplasser og sperregjerder. Spor fra den gamle veidekulturen som varte fram til 15-1600 tallet er for eksempel ledegjerder og fangstgroper.

I Snefjordvassdraget har det hovedsakelig vært sjøsamisk bosetning. Hos den fastboende befolkningen, som utgjorde 6-8 gårder ved utløpet av Snefjordvassdraget, har fisket alltid vært hovednæringen, mens jordbruket var en støttenæring. Om sommeren har Karasjok reinsogn brukt området som beiteland for rein. Dette er ennå viktig i dag, og det sees tydelige spor etter tråkk og beite innenfor nedslagsfeltet. Det ble bygget et reingjerde langs elvas vestsida mellom Snefjordvatnet og fjorden på femtitallet, som har sammenheng med den gamle flyttveien. Dette var bare i bruk en ti års tid. Rundt Snefjordvatnet skal det videre finnes ildsteder og leirplasser etter den gamle reindriften.

Jordbruket hos den fastboende befolkningen har gått sterkt tilbake de senere årene, og utmarkene som ble beitet og slått oppover vassdraget og rundt Snefjordvatnet, har endret karakter og gror igjen. Likevel er ennå området beitepreget i vegetasjonstypene. Brensel har alltid vært mangelvare i det trefattige området. Tidligere var torv den viktigste brenselen. Torvbrenning pågikk helt fram til siste verdenskrig. Større felt etter torvuttak, og enkelte torvhauger vises ennå rundt Snefjordvatnet. Feltene vises som markerte utskjæringer i terrenget med flater på 10-100 m². Torva ble skåret i lomper og stablet i reiste hauger til tørk. Om vinteren ble torva frakta med sleder til gårds.

Tidligere ble det også drevet mye jakt og fangst som binæring, mens dette er kraftig innskrenket til hobbyjakt de senere årene.

Den fastboende sjøsamiske befolkningen har vært sentrert helt nede ved elvemunningen. Gjennomsnittsbruket hadde 1-3 kyr og 5-10 sauer. Det var vanlig å ha noen få reinsdyr i flokkene til reindriftssamene fra Karasjok. I bytte hadde den fastboende befolkningen noen sau og geiter for flyttsamene over vinteren. Gårdene delte ellers på 3 hester.

6.2 Utvalgte objekter

K1 Internatet

I alt 7 tufter som ligger nede ved elvemunningen etter ny og gammel skole, internatbygning, badstu, bakeri, fjøs og lærerbolig. Markert med tørr- eller sementert mur. Internatet ble åpnet i 1908, og var det femte statsinternat som ble reist i Finnmark. De tidligere internatene hadde ligget ved grensen til Finland og vært grensemarkeringer. Bakgrunnen for Snefjord internat ver mer sosialt relatert og samtidig knyttet til språklige grunner. Skole og internatbygningene ble brent av tyskerne i 1944. Siden ble det gjenreist på ei anna tomt.

UTM: Kart M711, 1936 I, 123 556

K2 5 gammetufter og 2 sjåtufter

Tuftene er i umiddelbar nærhet av internattuft. De består av to fellesgammer, en fjøsgamme, en boligamme og en oppbevaringsamme. Fire av tuftene er dårlig markert, de andre er godt markerte med jordvoller. Sjåtuftene som er godt synlige, men dårlig markerte, var i reisverk.

UTM: Kart M711, 1936 I, 124 557

K3 3 gammetufter og 1 våningstuft

Utgjør tufter etter to fellesgammer, en fjøsgamme og et våningshus. Våningshuset ble bygget rundt 1865 og var i laft. Brent under krigen. Tuftene er godt markerte og synlige i terrenget med jordvoller. Indre voller markerer romfordelinga. UTM: Kart M711, 1936 I, 124 554

K4 Maritgammen. 3 gammetufter

Ligger på statlig grunn omtrent 300 meter sør for nummer 3. Tuftene er etter fellesgammer. I den best markerte tufta er det et ildsted i midten.

UTM: Kart M711, 1936 I, 124 552

5 Gammetuft

Ble bygget rundt 1880. Var en fellesamme. Markert med jordvoller.

UTM: Kart M711, 1936 I, 124 556

K6 4 gammetufter

Tre fellesgammer hvor den ene er meget stor med grunnflate på 50-60 m². Ei fjøstuft i tillegg.

UTM: Kart M711, 1936 I, 125 556

K7 Noai`de-gæd`ge. Offerstein

Samene ofret til steinen for å få reiselykke og lignende. Består av ei rund flyttblokk i lys kvartsitt. Omkretsen er omtrent 10 meter og høyden 2 meter. Ligger ved Snefjordvatnet på en forhøyning. Steinen er godt synlig fra alle retninger der den balanserer på høydetrageet.

UTM: Kart M711, 2036 IV, 129 554

K8 Offerstein

Ligger omtrent 1 kilometer sør for Noai`de-gæd`ge og sees godt fra denne steinen. Steinen har mørk farge og har flate sider med markerte hjørner. Den kan minne om et strandet skip.

Omkretsen er omtrent 12 meter. Ligger i skråninga ned mot Snefjordvatnet.

UTM: Kart M711, 2036 IV, 135 543

K9 Steinsetting

Ligger på en forhøyning i øverenden av Snefjordvatnet. Steinsetninga er tre meter lang og en meter bred. Kan være en gravplass, men det er ingen tradisjoner knyttet til settingen.

UTM: Kart M711, 2036 IV, 148 542

Gradering av verdi

Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk

KULTURMINNER		IKKE VERDIGRADERT
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
K1	Internatet	-
K2	Gamme- og sjåtufter	-
K3	Gamme- og våningstuft	-
K4	Maritgammen	-
K5	Gammetuft	-
K6	Gammetufter	-
K7	Noai`de-gæd`ge. Offerstein	-
K8	Offerstein	-
K9	Steinsetting	-

Litteratur

Finnmark Fylkeskommune. Sefrakregisteret.

Norges offentlige utredninger. 1983. Kulturminner og vassdragsvern. NOU 1983:43
Universitetsforlaget. Oslo.

Samisk kulturminneråd. Fornminnebasen.

Westrheim, S. 1980. Registrering av faste kulturminner i Snefjordvassdraget. Upublisert
museumsrapport. Tromsø museum.

7.0 AKTUELLE TRUSLER

Storparten av nedslagsfeltet er helt urørt av tekniske inngrep. Kun ved utløpsområdet er det lokalisert en spredt bebyggelse på et fåtalls boliger. Riksvei 889 krysser vassdraget ved utløpsområdet.

Det foreligger ønsker om vannuttak fra vassdraget i de nedre deler til et smoltanlegg. Dette kan være en vesentlig trussel for vassdragets verneverdier. Dette gjelder særlig temaene landskap, biologi og geofag.

Det ønskes å bruke Snefjordelva like ovenfor riksveien som reserveanlegg til vannforsyning. Dette kan komme i konflikt med verneinteressene i vassdraget, men er trolig ikke særlig konfliktfylt.

Ved østenden av Snefjordvatnet, som er mye brukt i friluftssammenheng, er det ønsket om å sette opp toalett. Dette kan være uheldig for det helt urørte området med store landskapsverdier hvis det oppføres slik at det blir godt synlig i terrenget, for eksempel nede på det åpne elvedeltaet ved vatnet som angitt i søknad. Videre tilrettelegging for friluftslivet kan komme i konflikt med villmarkspreget i området, men trolig er dette ingen trussel.

Skogen innen vassdragsfeltet er av særlig stor verdi både landskapsmessig og biologisk. Denne skogen bør unntas for hogst, eller det må utarbeides en uttaksplan/driftsplan som ikke er i konflikt med de økologiske verdiene.

I de lokalitetene som eventuelt har hekkeforekomster av lom og sangsvane kan forstyrrelser og mye ferdsel ved hekkeplassen i hekketiden være en trussel for artene. Disse artene er særlig sårbare for forstyrrelser i denne sammenheng.

Ellers synes Snefjordvassdraget å være et vassdrag som har få aktuelle trusler mot verneverdiene.

8.0 LITTERATURLISTE

Aasheim, V. 1993. Håndbok i landskapskartlegging. Norsk institutt for jord og skogkartlegging. 29s.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1995. Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep. DN-rapport 1995-6. 39s.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1995. Oversikt over norske vassdrag med laks, sjørret og sjørøye pr. 1 januar 1995. Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1. 104s.

Direktoratet for Naturforvaltning. Norges Vassdrag og Energidirektorat. 1997. Dokumenterte verneverdier i vernede vassdrag. En veileder for tilrettelegging og vurdering av informasjon.

Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfisk. 1982. Brukerundersøkelser blant jegere i de midlertidig vernete vassdrag. Del VI. Nord-Norge.

Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfisk. 1982. Viltartenes forekomster i de midlertidig vernede vassdragene. Nord Norge.

Eie, J.A., Faugli, P.E. & Abel, J. 1996. Elver og vann. Vern av norske vassdrag. Grøndahl Dreier. Oslo.

Eiknæs O. & Pettersen S. 1995. Prosjekt differensiert forvaltning av verna vassdrag. Sluttrapport for utprøvningsfasen. NVE- publikasjon nr. 04 - 1995.

Elgersma, A. 1996. Landsskapsregioner i Norge med underregioninndeling. Målestokk 1: 2 000 000. Norsk institutt for jord og skogkartlegging.

Elgersma, A., Aasheim, V. 1998. Landskapsregioner i Norge – landsskapsbeskrivelser. NIJOS rapport 2/98. Norsk institutt for jord og skogkartlegging.

Fylkesmannen i Finnmark, miljøvernavdelingen: Naturbasen.

Fylkesmannen i Finnmark, miljøvernavdelingen: Våtmark og fuglefauna - Naturbasen

Fremstad, E. 1996. Vegetasjonstyper i Norge. – NINA Temahefte 12: 1-279.

Gjershaug J.O., Thingstad P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994: Norsk Fugleatlas. Norsk Ornitologisk Forening.

Habberstad, J. 1997. Dokumenterte verneverdier i vernede vassdrag. En veileder for tilrettelegging og vurdering av informasjon. DN og NVE.

Hindrum, R. & Ekker, Å.T. 1981. Fugle og pattedyrfaunaen i Snøfjordvassdraget, Porsangerhalvøya, Finnmark, Nord-Norge. Tromsø. Naturvitenskap. Universitetet i Tromsø.

- Huru, H. 1979. Hydrografi og evertebratfaunaen i Snøfjordvassdraget, Vest-Finnmark. Tromsø naturvitenskap. Universitetet i Tromsø.
- Johansen, K.B. 1982. Snøfjordvassdraget, Finnmark. Berggrunnsgeologi og kvartærgeologi. Upublisert museumsrapport. Universitet i Tromsø.
- Nordisk ministerråd 1984. Naturgeografisk regioninndeling av Norden. Nordiska ministerrådet 289s.
- Norges offentlige utredninger. 1983. Verneplan for vassdrag III. NOU 1983:41. Universitetsforlaget. Oslo.
- Norges offentlige utredninger. 1983. Naturfaglige verdier og vassdragsvern. NOU 1983:42 Universitetsforlaget. Oslo.
- Norges offentlige utredninger. 1983. Vilt og ferskvannsfisk og vassdragsvern. NOU 1983:44 Universitetsforlaget. Oslo.
- Norges offentlige utredninger. 1983. Friluftsliv og vassdragsvern. NOU 1983:45 Universitetsforlaget. Oslo.
- Norges offentlige utredninger. 1983. Kulturminner og vassdragsvern. NOU 1983:43 Universitetsforlaget. Oslo.
- Pettersen, S. & Eikenæs, O. 1992: Differensiert forvaltning av vernede vassdrag. NVE-publikasjon nr. 20-1992.
- Roberts, D. 1998. Berggrunnskart HONNINGSVÅG. Geologisk kart over Norge, M 1:250 000. Norges geologiske undersøkelse.
- Westrheim, S. 1980. Registrering av faste kulturminner i Snøfjordvassdraget. Upublisert museumsrapport. Tromsø museum.

9.0 METODE

Kriterier og verdisseting benyttet i rapporten

<i>Inndeling av verneverdier</i>	<i>Fagområder brukt i VP I-IV, nå inkludert</i>	<i>Hovedkriterier</i>	<i>Støttekriterier</i>
Prosesser og former skapt av is og vann	Geofag Hydrologi Naturvern	H 01 Urørthet H 02 Del av system H 03 Representativitet H 04 Sjeldenhet	S 01 Sårbarhet S 02 Naturhistorisk dokument S 03 Pedagogisk/Forskningsverdi S 04 Viktig landskapselement S 05 Del i flerfaglig sammenheng S 06 Instruktiv lokalitet
Biologisk mangfold	Botanikk/mykologi Ornitologi/zologi Ferskvannsbiologi Vilt Fisk Naturvern	H 05 Trua naturtype H 06 Tetthet H 07 Sjeldne arter/rødlisterarter H 08 Variasjon og mangfold H 09 Areal	S 07 Biologisk funksjon S 08 Urørthet S 09 Forskningsverdi S 10 Pedagogisk verdi
Landskapsbilde	Evaluering av landskap, der landskapet vurderes etter verdiene: *Intensitet/Inntrykkstyrke *Variasjon/Mangfold *Helhet/Kontinuitet	H13 Landskapets hovedform H14 Geologisk innredning H15 Vegetasjon H16 Vann og vassdrag H17 Jordbruksmark H18 Bygninger/tekn. anlegg	
Friluftsliv	Friluftstinteresser Jakt/fiskeinteresser Geofag	H 10 Tilgang/opparbeidet H 11 Egnethet H 12 Dagens bruk	S 08 Urørthet S 11 Natur og kulturkvalitet S 12 Opplevelse
Kulturminner og –miljøer	Kulturverninteresser	H 13 Mangfold H 14 Pedagogisk verdi H 04 Sjeldenhet H 03 Representativitet	S 13 Bruksverdi S 14 Symbolverdi, identitetsverdi

9.1 Metode for utpeking og gradering av verdi

Hensikten og hovedmålsettingen med prosjektet er å peke ut de viktigste områdene innenfor de temaene som rapporten omfatter. Kriteriene brukes for å karakterisere og fange opp de delområder som har spesielle kvaliteter i nedslagsfeltet.

I tillegg brukes kriteriene til å foreslå en gradering av delområdet betydning i forhold til nasjonal, regional og lokal målestokk. VVV-prosjektets foreslåtte verdi for et delområde/objekt kan av og til falle ut som noe "høyere" sammenlignet med andre verdigraderinger som har vært gjort. I VVV-prosjektet har denne forskjellen vært begrunnet med at de enkelte vernede vassdragene har en egenverdi i nasjonal målestokk, ut fra at de enkelte vassdragene i verneplan I-IV, til sammen utgjør en helhet med betydning for å bevare et bredt spekter av norsk vassdragsnatur. Hensikten er at denne graderingen skal gi en pekepinn om delområdet betydning i sammenheng med verneplan for vassdrag I-IV som helhet.

De arealer som er pekt ut skal i størst mulig utstrekning være i tilknytting til vassdragsnære arealer langs elv, vann og bekker. I tillegg kommer delområder med tilknytting til breer. Dersom enkelte kvaliteter som ligger utenfor de vassdragsnære arealene var viktige for at vassdraget ble vernet så er også disse delområder/objekter tatt med i oversikten over verdier.

Graderingsprinsipper for landskap

Prinsippene er basert på NIJOS's metode for kartlegging av landskap (se Aasheim, V. 1993 og Elgersma, A., Asheim, V. 1998.).

Landskapet deles inn i rom eller områder som utgjør et "naturlig" topografisk, geologisk og økologisk avgrenset hele. Dette landskapsrommet eller -området deles opp i ulike landskapskomponenter som helheten er oppbygd av.

Komponentene er:

- Landskapets hovedform
- Geologisk innredning
- Vegetasjon
- Vann og vassdrag
- Jordbruksmark
- Bebyggelse og tekniske anlegg

Disse komponentene vurderes hver for seg med hensyn til hvor inntrykksterk, variert og helhetlig den enkelte komponenten er. Hver komponent gis en verdi på en tre (seks)delt skala fra landskap/komponent med høyeste verdi (A1/A2), gjennom det vanlige i regionen (B1/B2) og til den laveste verdien (C1/C2) som er landskap/komponenter med reduserte verdier.

Til sist vurderes/oppsummeres de enkelte komponentene i en landskapskarakter som er snittverdien av alle komponentene med hensyn til hvor stor vekt den enkelte komponent spiller for landskapskarakteren. Landskapskarakteren fremhever også det karakteristiske ved landskapsrommet.

Et landskap med verdi A har som regel nasjonale til regionale verdier. I VVV sammenheng er det bare landskap som har så høye verdier som A1 og A2, og bare i sjeldne tilfeller B1-landskapsområder (er da alltid lik landskapsområder av lokal verdi), som kommer med på listen over utvalgte landskapsområder (landskapsområder med stor verdi) i vurderingene.

Graderingsprinsipper for geofag, biologiske verdier og friluftsliv

Her er det i noen grad blitt brukt en standardiseringsmetode som betyr at dersom et delområde kjennetegnes ved at et eller flere av kriteriene kan sies å være oppfylt/tilstede, ifølge definisjon², så vil delområdet også gis en verdi. Denne verdien er tilsvarende høyeste verdi som kan oppnås utfra antall kriterier som er oppfylte, eller den er lavere fordi komponentene eller kriteriene har en gradert verdi.

² Definisjon av kriteriene finnes i "Dokumenterte verdier i vernede vassdrag -En veileder for tilrettelegging og vurdering av informasjon" og som finnes hos blant andre fylkesmannens miljøvernavdeling.

1. Verdien bestemmes da ut fra antallet hoved- eller oppfangingskriterier og antall støttekriterier som kan brukes for å karakterisere delområdet friluft-, naturfaglige eller kulturfaglige kvaliteter.
2. Den justeres utfra den verdi som enkelte kriterier innehar for den enkelte lokalitet. Hvilke kriterier som er gradert står forklart i det følgende for hver faggruppe samt hvilke kriterier som i særlig grad eller spesifikt er vektlagt innenfor den enkelte faggruppe.

På denne måten fungerer slutt tabellen innen hvert fagkapittel som en oppsummering som viser hvilke kriterier som er nyttet og ikke som en strikt verdivurdering. Tabellen er veiledende og oppsummerende for verdisettingen. For å begrunne verdivurderingen fullstendig må en da i tillegg gå til friteksten for hver lokalitet og til registreringsskjemaene bakerst i rapporten.

1. Prosesser og former skapt av vann og is

*** *Nasjonalt viktig verdi*

- a) Minimum et hovedkriterium med nasjonal/internasjonalt kjente verdier,
- b) alternativt minimum tre hovedkriterier

** *Regionalt viktig verdi*

- a) To hovedkriterier + minimum et støttekriterium

* *Lokalt viktig verdi*

- a) Minimum et hovedkriterium.

2. Biologiske og økologiske verdier

*** *Nasjonalt viktig verdi*

- a) Et eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller
- b) Minimum to hovedkriterier + minimum ett støttekriterium.

** *Regionalt viktig verdi*

- a) To hovedkriterier.

* *Lokalt viktig verdi*

- a) Minimum et hovedkriterium.

Ett av hovedkriteriene skal for alle nivåene være trua naturtype hvis det ikke gjelder gyte og oppvekstområder for fisk.

Det er ikke tilstrekkelig å finne en rødlisteart for deretter å gradere lokaliteten som nasjonalt verdifull. Det må også gjøres en vurdering av biotopens funksjon til arten samt hvilken rødlistestatus som arten har. Det skal også vurderes tetthet og mengde (eventuell potensiell) til rødlistearten.

I tillegg baseres verdivurderingen på en vurdering av prioriteten til den trua naturtypen (todelt- svært viktig eller viktig) og prioriteten til områdets viltverdi (svært viktig eller viktig) hvis det har noen viltverdi.

3. Landskapsbilde

Verdivurderingen er basert på NIJOs metode for kartlegging av landskap, og nærmere omtalt under ”Graderingsprinsipper for landskap” på side 39 i rapporten.

4. Friluftsliv

*** *Nasjonalt viktig verdi*

- a) Et eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller
- b) minimum 1 hovedkriterium + minimum to støttekriterier

** *Regionalt viktig verdi*

- a) Minimum ett hovedkriterium, og ett støttekriterium eller
- b) Minimum to støttekriterier med regional verdi

* *Lokalt viktig verdi*

- a) Minimum et hovedkriterium,
- b) Minimum et støttekriterium

I registreringsskjemaene er det lagt vekt på bruken av områdene og tilretteleggingen for friluftslivet i områdene. Bruken av områdene er vurdert etter termene mye, en del og lite brukt. Det er også opplistet hvilke tilretteleggingstiltak som er tilstede. For den endelige, samlede verdivurdering (bruksverdi) er det i tillegg lagt stor vekt på hvor egnet området er for utøvelse av friluftslivet samt hvilke natur, landskaps og kulturverdier som områdene har, hvilke opplevelser (muligheter) de tilbyr samt hvor urørte de er.

5. Kulturminner og miljøer

Ikke aktuelt med verdivurdering i VVV-prosjektet, kun registrering.

Det er skilt mellom kulturminner og kulturmiljøer hvor kulturmiljøene blant annet er vurdert etter begrepene i tabellen.

10.0 KART

Kart nr. 1-5.

Tillatelsesnummer LKS82003-O3647

Kart nr. 1

PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
P1	Snefjordvatnet-utløp	Regional
P2	Var`rdancåk`ka	Regional
P3	Gavnesvarri	Lokal

Kart nr. 2

BIOLOGISK MANGFOLD		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
B1	Utløpsområdet	Lokal
B2	Snefjordvatnet	Lokal
B3	Bjørkeskogen	Regional
B4	Vatn Stalucåk`ka	Lokal
B5	Myr Snefjordvatnet	Lokal

Kart nr. 3

LANDSKAPSBILDE		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
L1	Snefjordvatnet utløp	Regional
L2	Snefjordvatnet innløp	Regional

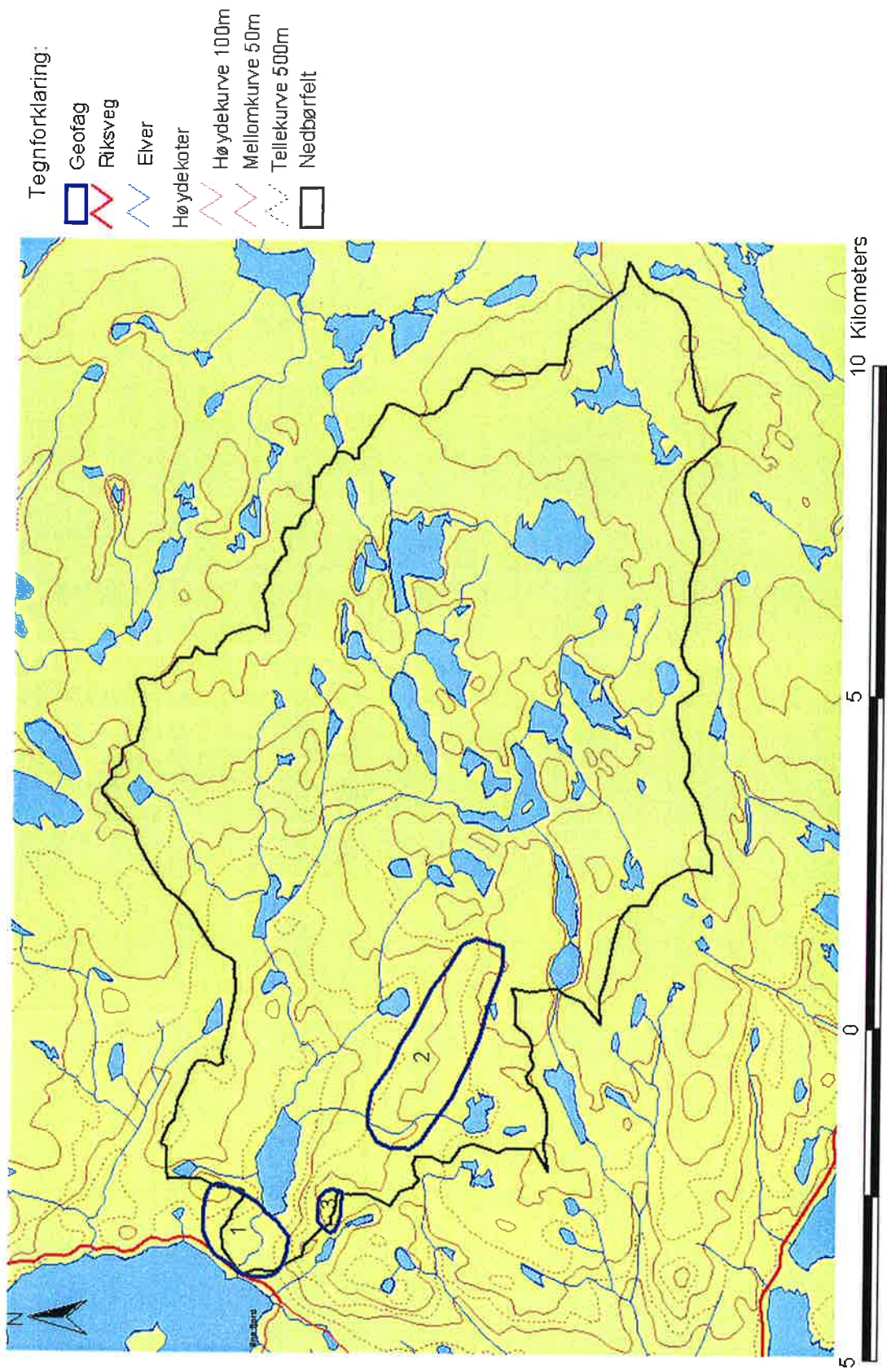
Kart nr. 4

FRILUFTSLIV		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
F1	Snefjordvatnet til utløp	Lokal
F2	Innenfor Snefjordvatnet	Lokal

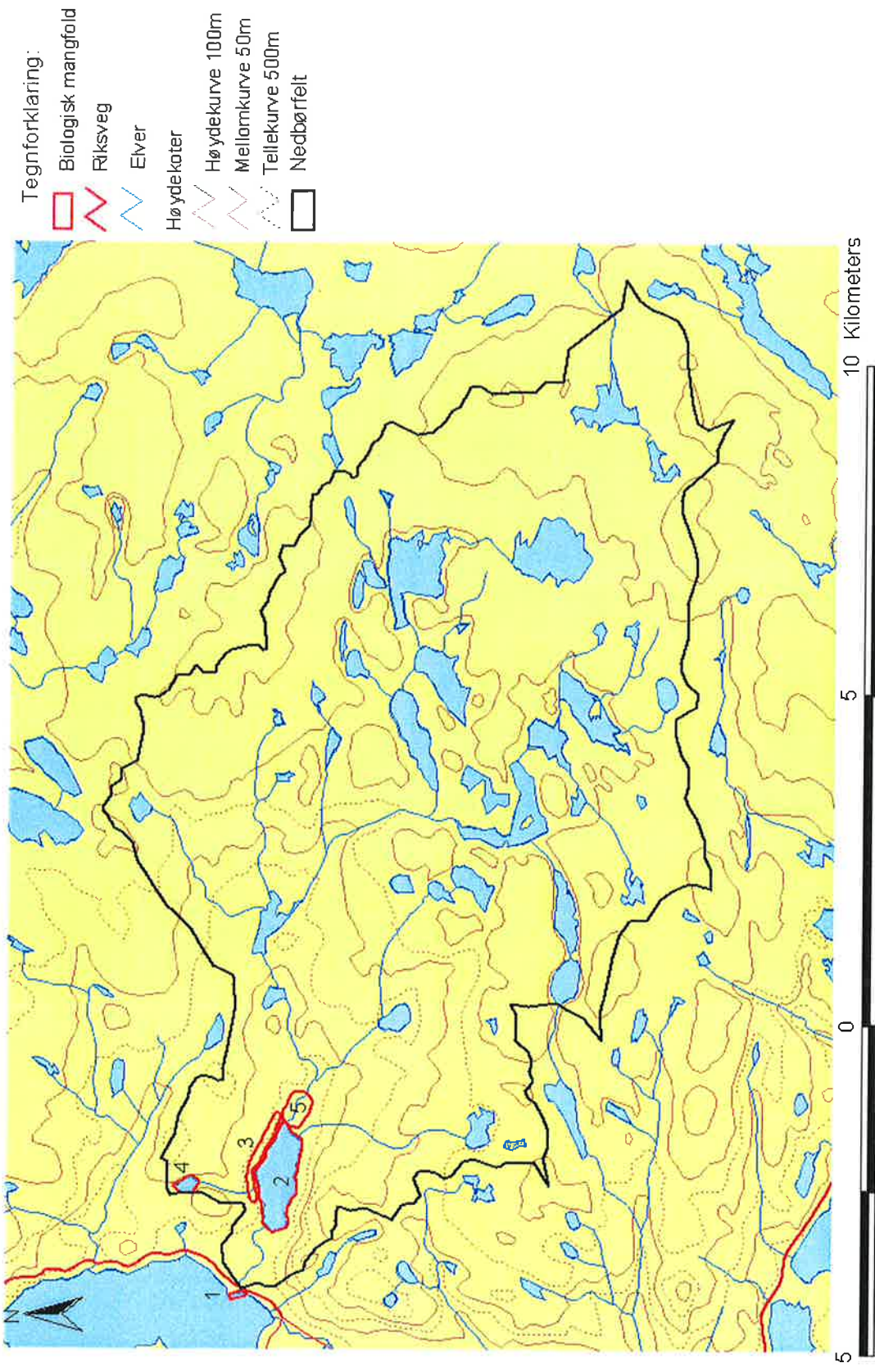
Kart nr. 5

KULTURMINNER		IKKE
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	VERDIGRADERT
K1	Internatet	-
K2	Gamme- og sjåtufter	-
K3	Gamme- og våningstuft	-
K4	Maritgammen	-
K5	Gammetuft	-
K6	Gammetufter	-
K7	Noai`de-gæd`ge. Offerstein	-
K8	Offerstein	-
K9	Steinsetting	-

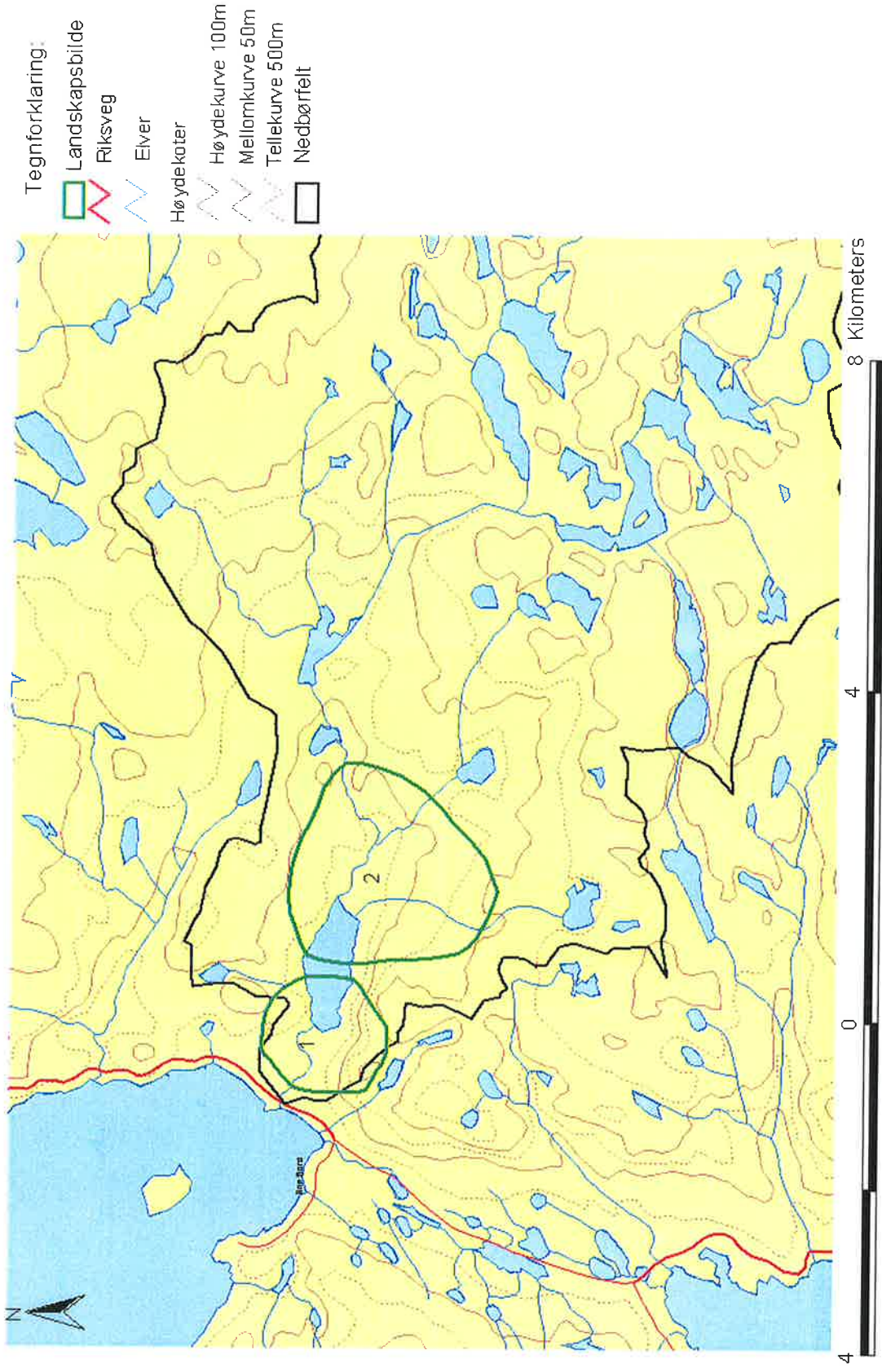
Temakart prosesser og former skapt av is og vann Snøfjordvassdraget

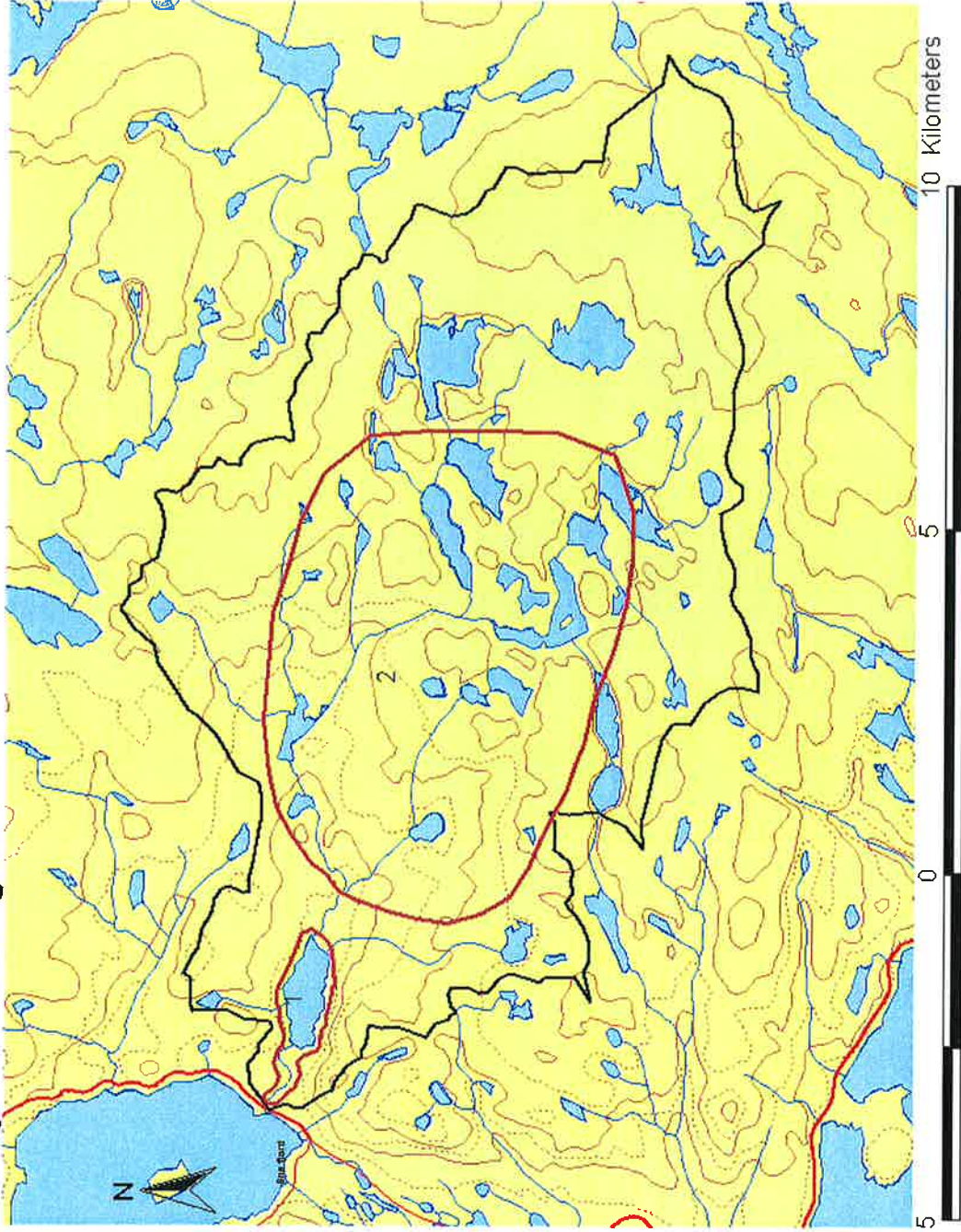
Temakart biologisk mangfold Snøfjordvassdraget

Temakart landskapsbilde Snøfjordvassdraget

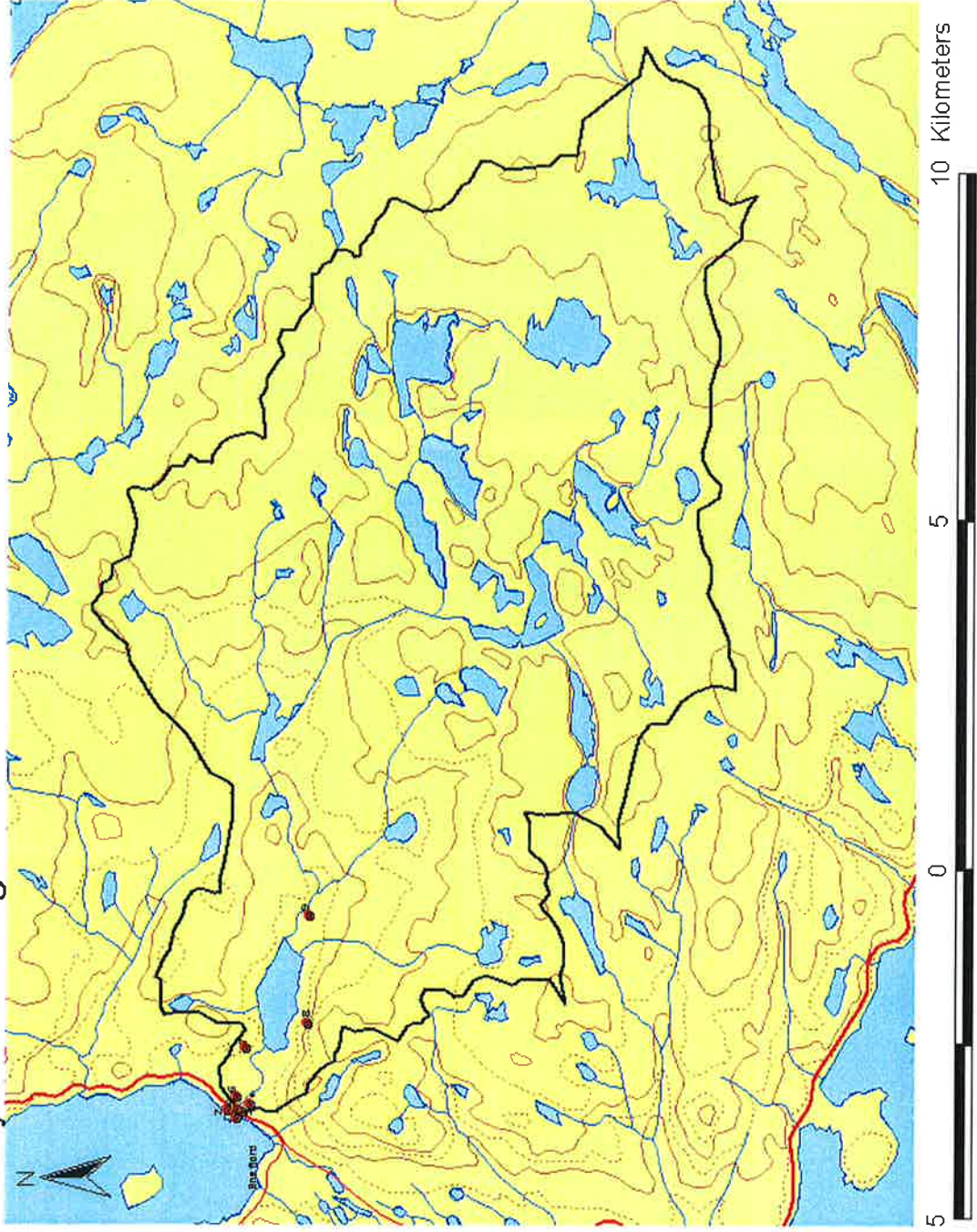
Temakart friluftsliv Snøfjordvassdraget

Tegnforklaring:

- Friluftsliv
- Riksvveg
- Elver
- Høydekoter
- Tellekurve 500m
- Høydekurve 100m
- Mellomkurve 50m
- Nedbørfelt

Temakart kulturminner Snøfjordvassdraget

VEDLEGG

Registreringskjema

Viktige lokaliteter for prosesser og former skapt av is og vann i Sneffjordvassdraget

Verna vassdrag nr (VV-nr): 220/1

SNEFJORDVATNET-UTLØP

<i>vvy-nr</i>	<i>kommune</i>	<i>Vnr</i>
220/1p1	2018	220.1z

Geologisk hovedform:

Geologisk tilleggsform:

Viktige Prosesser fluviale

Aktive Prosesser marine

Geologisk alder:

Vernekriterium 1:

Vernekriterium 2:

Verdigruppe: 2

Nivå 2

Nivå1

Breelv- og bresjø-avsetninger og former

Marine avsetninger og former

sjeldenhet

instruktiv lokalitet

Egenverdi:

Område med mektige lømasser. Stort mangfold i marine og fluviale terassedannelser og skjæringer. Er typiske former som illustrerer sentrale kvartærgeologiske prosesser på en tydelig og instruktiv måte. Formene er også en viktig del av landskapsbildet

Inngrep Få inngrep i lømassene men en del bebyggelse i de nedre deler av området.

Viktige lokaliteter for prosesser og former skapt av is og vann i Sneffjordvassdraget

Verna vassdrag nr (VV-nr): 220/1

VAR`RDANCÁK`KA

vvv-nr	kommune	Vnr	<i>Nivå 2</i>	<i>Nivå1</i>
220/1p2	2018	220.1z		
Geologisk hovedform:			Brerandavsetninger	
Geologisk tilleggsform:			Diverse	
ViktigeProsesser		Vernekriterium 1:	representativitet	
AktiveProsesser	glasiale	Vernekriterium 2:	instruktiv lokalitet	
Geologisk alder:		Verdigruppe:	Egenverdi:	
Geologisk alder:		Verdigruppe:2	Tydelige og mektige sidemorener som kan følges over flere kilometer. Del av system og viktig landskapselement. Sidemorener, hauger og groper er også en del av lokaliteten og illustrerer forskjellige	
Inngrep	Helt urørt.			

GAVNESVARRI

vvv-nr	kommune	Vnr	<i>Nivå 2</i>	<i>Nivå1</i>
220/1p3		220.1z		
Geologisk hovedform:			Brerandavsetninger	
Geologisk tilleggsform:				
ViktigeProsesser	masse- bevegelse	Vernekriterium 1:	funksjon, del av system	
AktiveProsesser	glasiale	Vernekriterium 2:	instruktiv lokalitet	
Geologisk alder:		Verdigruppe:	Egenverdi:	
Geologisk alder:		Verdigruppe:3	Tydelige og høye sidemorener som illustrerer glasiale prosesser på en instruktiv måte.	
Inngrep	Helt urørt			

Viktige lokaliteter for Landskapsbilde i Snefjordvassdraget

Verna vassdrag nr (VV-nr): 220/1

MYR SNEFJORDVATNET

vvv-nr	kommune	Vnr	Kilde	Dato
220/1b5	2018	220.1z		20001511
Viktig naturtype:	Rikmyr		Klassisk verdivurdering:	Lokal
Verdi naturtype:	Viktig		Verdi som viltområde:	Viktig
Vegetasjonstype 1	Vegetasjonstype 2	Vegetasjonstype 3	Vegetasjonstype 4	
Myr	M Rikmyrvegetasjon			
Myr	L Intermediær myrvegetasjon			

Merknad: Det største myrområdet innenfor nedslagsfeltet. Hovedsakelig myr av intermediær utforming, men med innslag av rikmyr. Flere mer krevende og lokalt sjeldne plantearter har voksested her. Lokaliteten har også betydning for enkelte vadefugler, blant annet rødstilk, enkeltbekkasin og myrsnipe.

[dok_link:](#)

VATN STALUCÁK'KA

vvv-nr	kommune	Vnr	Kilde	Dato
220/1b4	2018	220.1z		20001511
Viktig naturtype:	Andre viktige forekomster		Klassisk verdivurdering:	Lokal
Verdi naturtype:	Viktig		Verdi som viltområde:	Viktig

Viltarter

Artsnavn	Funksjon	Kvalitet_fu	dato	Verdi	Antall	Hanner	Hoer	Kull	opphav
HAVELLE	LEVEOMRÅDE	Påvist	15082000	2	0	0	0	0	
KRIKKAND	LEVEOMRÅDE	Påvist	1980	2	0	0	0	0	
SMÅLOM	LEVEOMRÅDE	Påvist	1979	2	0	0	0	0	

Merknad: Lite vatn med frodig og godt utviklet vannkantvegetasjon. En av de rikere fuglelokalitetene i området. Tilbyr hekkemuligheter for smålom og enkelte ender. Har en viktig biologisk funksjon for vannfuglene. Lokaliteten tåler liten forstyrrelse under hekketiden.

[dok_link:](#)

BJØRKESKOGEN

vvv-nr	kommune	Vnr	Kilde	Dato
220/1b3	2018	220.1z		20001511
Viktig naturtype:	Andre viktige forekomster		Klassisk verdivurdering:	Regional
Verdi naturtype:			Verdi som viltområde:	Viktig
Vegetasjonstype 1	Vegetasjonstype 2	Vegetasjonstype 3	Vegetasjonstype 4	
Skog	B Lavurtskogvegetasjon			
Skog	A Lav/mose- og lyngskogvegetasjon	A2 Bærlyngskog		

Viktige lokaliteter for Landskapsbilde i Snefjordvassdraget

Verna vassdrag nr (VV-nr): 220/1

Viltarter

Artsnavn beg. off	Funksjon	Kvalitet_fu	dato	Verdi	Antall	Hanner	Hoer	Kull	opphav
DVERGFALK	LEVEOMRÅDE	Påvist	1980		2	0	0	0	
HAGESANGER	LEVEOMRÅDE	Påvist	1980		1	0	0	0	

Merknad: En av verdens nordligste løvskogslokaliteter av stor forskningsmessig verdi. Hovedsaklig bærlyngskog, men med innslag av rikere beitepreget lågurtskog. Stor artsrikdom av spurvefugl, også sammenlignet med lignende områder lenger sør. Regionalt viktig og et marginalområde for flere mer krevende arter spurvefugl, bla hagesanger, bokfink og sivsanger.

[dok_link:](#)

SNEFJORDVATNET

vvv-nr	kommune	Vnr	Kilde	Dato
220/1b2	2018	220.1z		20001511
Viktig naturtype:	Andre viktige forekomster		Klassisk verdivurdering:	Lokal
Verdi naturtype:	Viktig		Verdi som viltområde:	Viktig

Viltarter

Artsnavn beg. off	Funksjon	Kvalitet_fu	dato	Verdi	Antall	Hanner	Hoer	Kull	opphav
SMÅLOM	BEITEOMRÅDE	Påvist	1979		2	0	0	0	
STORLOM	LEVEOMRÅDE	Påvist	1979		2	0	0	0	
STORLOM	BEITEOMRÅDE	Påvist	02071980		1	0	0	0	
HAVELLE	BEITEOMRÅDE	Påvist	01071980		7	0	0	0	

Merknad: Lokalt viktig vann for lom og enkelte ender. Ligger lavt over havnivået, og skiller seg ut som en rikere våtmarksbiotop sammenlignet med de andre vannene i området. Laksand og siland er registrert i tillegg til de røslistete viltartene i tabellen. Har en viktig biologisk funksjon for disse.

[dok_link:](#)

UTLØPSOMRÅDET

vvv-nr	kommune	Vnr	Kilde	Dato
220/1b1	2018	220.1z		20001511
Viktig naturtype:	Andre viktige forekomster		Klassisk verdivurdering:	Lokal
Verdi naturtype:	Viktig		Verdi som viltområde:	Viktig

Viltarter

Artsnavn opphav	Funksjon	Kvalitet_fu	dato	Verdi	Antall	Hanner	Hoer	Kull
--------------------	----------	-------------	------	-------	--------	--------	------	------

Viktige lokaliteter for Landskapsbilde i Sneffjordvassdraget

Verna vassdrag nr (VV-nr): 220/1

PRAKTÆRFUGL	BEITEOMRÅDE	Påvist	-	0	0	0	0
TEIST	BEITEOMRÅDE	Påvist	-	0	0	0	0

Merknad: Utløpsområde av lokal betydning som næringsområde for enkelte ender og vadefugler.

dok_link:

Viktige lokaliteter for Friluftsliv i Snefjordvassdraget

Verna vassdrag nr (VV-nr): 220/1

SNEFJORDVATNET

<i>vvv-nr</i>	<i>kommune</i>	<i>Vnr</i>	<i>opphav</i>	<i>Dato</i>		
220/111	2018	220.1z		20001511		
<i>Landskapsregion</i>	KYSTBYGDENE I VEST-FINNMARK		<i>Underregion</i>		<i>Vekt</i>	<i>Verdi</i>
	<i>Landskapskomponent</i>					
<i>Landskapets hovedform</i>	Landskapsområdet er sentrert rundt utløpsområdet av Snefjordvatnet. Dalslette og åpent platåpreg i de nedre deler, åpen mer markert dalgang oppover. Lave avrundete fjellformer langs dalen. Mer høyreist fjellpreg oppover, åpent med videre utsyn ned mot sjøen.			**	B1	
<i>Geologisk innredning</i>	Mektige løsmasseavsetninger setter preg på landskapet og danner et variert gulv i landskapsrommet. Tydelige terrassekanter og skjæringer i flere nivåer. Marin terrassekant langs Snefjordvatnet er blikkfang. Blottlagt, forvitret skiferlikt berg på koller og på fjellknausene, spredt med blokkstrø i fjellsidene. Et bølgende terreng.			*	A2	
<i>Vegetasjon</i>	Trebart og nakent landskap. Veksling mellom grønne koller og dalsider med lavvokst vegetasjon og synlig bart fjell i brattere bergpartier, blokkstrø og forvitret stein på toppen av kollene og fjellknausene. Skaper kontrast i inntrykkene.			**	B1	
<i>Vann og vassdrag</i>	Godt synlig elveløp som buer seg i myke linjer ned fra Snefjordvatnet til sjøen. Stedvis åpent, stedvis mer nedsenket i terrassekantene. Vekselvis i små stryk og mer stilleflytende partier. Det vide Snefjordvatnet er en viktig del av dalgulvet og et blikkfang i landskapsrommet.			*	A2	
<i>Jordbruksmark</i>	-					
<i>Bebyggelse og tekniske anlegg</i>	Spredt, åpen bebyggelse nedenfor området, uten moderne preg, uten glorete enkeltheter. En kraftlinje krysser området nederst og trekker noe ned.			**	B2	
<i>Landskapskarakter</i>	Åpen, treløs og småkupert dalgang med platåer. Lave dalsider og avrundete fjellknauser. Åpen romfølelse. Elv og vatn er blikkfang og skaper variasjon. Mektige løsmasser med tydelig formgivning i terrasser og skjæringer setter spesielt preg på området. Bebyggelse nedenfor, ellers urørt preg. Et landskapsområde som er sårbart for inngrep.				A2	

Viktige lokaliteter for Friluftsliv i Snefjordvassdraget

Verna vassdrag nr (VV-nr): 220/1

SNEFJORDVATNET

<i>vvv-nr</i>	<i>kommune</i>	<i>Vnr</i>	<i>opphav</i>	<i>Dato</i>
220/112	2018	220.1z		20001511
<i>Landskapsregion</i>	GAISSANE I FINNMARK		<i>Underregion</i>	
	<i>Landskapskomponent</i>			<i>Vekt Verdi</i>
<i>Landskapets hovedform</i>	Landskapsområdet er sentrert rundt Snefjordvatnets innløpsområde. Delta-, myrflate og vann omgitt av avrundete, lave fjellpartier. Markert romfølelse på grunn av vekslingen mellom den plane dalflaten og de forholdsvis markerte dalsidene. Høyere fjellpartier innover med blåne bak blåne, stor dybde i forlengelsen av dalgangen.		*	A2
<i>Geologisk innredning</i>	Markert plan deltaflate oppbygd av breelvavsetninger. Blottlagte partier av stein langs elva, enkelte mindre, men markerte terrasser og skjæringer mot sør. Spredt med blokkstrø i de slake dalsidene. Dels skarpt uthugd elvekløft i fast fjell østover og flere mindre ellers i området skaper kontrast mot de myke formene ellers.		*	A2
<i>Vegetasjon</i>	Skogen i dalsiden, og på deltaflaten gir landskapet et særpreget, frodig trekk. Spredtstilte enkeltsiluetter nede på deltaflaten, sluttet skog i dalsiden. Skaper sterk kontrast til omgivelsene og gir en overraskende frodighet i et goldt, nakent og åpent landskap ellers.		**	A2
<i>Vann og vassdrag</i>	Elva som slynger seg over myr- og deltaflaten er blikkfang. Vekselvis stille partier kombinert med småstryk og strømnakker. Snefjordvatnet er også ett blikkfang, og en viktig del av den planedalflaten som skaper en så tydelig		*	A2
<i>Jordbruksmark</i>	-			
<i>Bebyggelse og tekniske anlegg</i>	Helt uberørt av inngrep.			
<i>Landskapskarakter</i>	Sterke og tydelige komponenter som harmonerer godt i lag og som samtidig skaper stor formveksling i landskapet. Danner et landskapsrom med stor intensitet og mangfold. God innramming og tydelig gulv og vegger skaper helhet og sterk romfølelse, selv om terrenget er åpent. Et visuelt attraktivt landskapsområde, uberørt villmark og et sårbart landskap for			A2

Viktige lokaliteter for Friluftsliv i Snefjordvassdraget

Verna vassdrag nr (VV-nr): 220/1

UTLØPSOMRÅDET-SNEFJORDVATNET

<i>vvv-nr</i>	<i>kommune</i>	<i>Vnr</i>	<i>kilde</i>	<i>dato</i>
220/1f1	2018	220.1z		20001511
<i>Områdets hovedegnethet</i>	<i>Bruksverdi</i>	<i>Bruksfrekvens</i>	<i>Nærturområde</i>	<i>Dagsturområde</i>
fiske i ferskvann	Lokal	mye	ja	nei
<i>Andre bruksformer for området</i>	<i>Opparbeidingstiltak i området</i>			
jakt	sti/gangvei			
turer til fots eller på ski i fjellet				

Merknad

Lett tilgjengelig område som er svært godt egnet for flere brukergrupper. Tilbyr allsidige friluftsmuligheter. Området er hovedsaklig urørt av inngrep, og har store natur- og landskapskvaliteter.

Dokumentsti/lenke

INNENFOR

<i>vvv-nr</i>	<i>kommune</i>	<i>Vnr</i>	<i>kilde</i>	<i>dato</i>
220/1f2	2018	220.1z		20001511
<i>Områdets hovedegnethet</i>	<i>Bruksverdi</i>	<i>Bruksfrekvens</i>	<i>Nærturområde</i>	<i>Dagsturområde</i>
jakt	Lokal	mye	ja	ja

Andre bruksformer for området

fiske i ferskvann

Merknad

De indre deler av nedslagsfeltet sør og øst for Snefjordvatnet. Er vurdert som det mest attraktive jaktområdet på fastlandet i kommunen. Bare småviltjakt utøves i området, og er godt egnet. med rimelig lett adkomst. Brukes mest av lokalbefolkningen. Det går to skoterløyper gjennom området. Urørt uten noen form for inngrep eller tilrettelegging. Ødemarkspreg og et nakent, åpent landskap.

Dokumentsti/lenke

Oversikter over rapporter

"Verdier i Vernede Vassdrag"

1998 - 1	Verdier i Nordalselva, Åfjord kommune i Sør-Trøndelag
1999 - 1	Verdier i Opo m/Låtefoss, Odda kommune i Hordaland
1999 - 2	Verdier i Stryne- og Loenvassdraget, Stryn kommune i Sogn og Fjordane
1999 - 3	Verdier i Oldenvassdraget, Stryn kommune i Sogn og Fjordane
2000 - 1	Verdier i Gautefallvassdraget, Drangedal og Nissedal kommuner i Telemark
2000 - 2	Verdier i Unsetåa, Rendalen, Tynset og Tolga kommuner
2000 - 3	Verdier i Hamrabøvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
2000 - 4	Verdier i Høievassdraget, Tysvær kommune i Rogaland
2000 - 5	Verneverdier i Nitelva, Nittedal, Skedsmo og Rælingen kommuner i Akershus fylke
2000 - 6	Verdier i Norddalsvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
2000 - 7	Verdier i Hålandsvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
2000 - 8	Verdier i Vikedalsvassdraget, Vindafjord kommune i Rogaland
2000 - 9	Verdier i Gvetaåi, Nore og Uvdal kommune i Buskerud
2000 - 10	Verdier i Skrimfjellområdet, Kongsberg kommune i Buskerud, Sauherad og Skien kommuner i Telemark
2000 - 11	Verdier i Vergja, Nore og Uvdal, Rollag og Sigdal kommuner i Buskerud
2000 - 12	Verdier i Ogna, Steinkjer kommune i Nord-Trøndelag
2000 - 13	Verdier i Rolv, Nore og Uvdal, kommune i Buskerud
2000 - 14	Verdier i Sørkjeåi, Rollag kommune i Buskerud og Tinn kommune i Telemark
2000 - 15	Verdier i Vannsjø-Hobølvassdraget, Moss, Sarpsborg, Spydeberg, Skiptvedt, Råde, Rygge Våler og Hobøl kommuner i Østfold og Akershus fylker
2000 - 16	Verdier i Austbygdåi, Tinn kommune i Telemark
2000 - 17	Verdier i Hornsbekken, Gol kommune i Buskerud
2000 - 18	Verdier i Skogshornområdet, Gol kommune i Buskerud
2000 - 19	Verdier i Grønndøla, Gol kommune i Buskerud
2000 - 20	Verdier i Mørkedøla, Gol kommune i Buskerud
2000 - 21	Verdier i Fuglevågsvassdraget, Smøla kommune i Møre og Romsdal
2000 - 22	Verdier i Årgårdsvassdraget, Namdalseid og Verran kommuner i Nord-Trøndelag
2000 - 23	Verdier i Hjelsteinelva, Vestnes kommune i Møre og Romsdal
2000 - 24	Verdier i Gjela, Aure kommune i Møre og Romsdal
2000 - 25	Verdier i Toåa, Surnadal kommune i Møre og Romsdal
2001 - 1	Natur- og kulturverdier i Salsvassdraget, Nord-Trøndelag
2001 - 2	Verdier i Norddalsvassdraget, Norddal kommune, Møre og Romsdal
2001 - 3	Verdier i Søya, Surnadal kommune i Møre og Romsdal

- 2001 - 4 Verdier i Ålvundelva, Sunndal kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 5 Verdier i Solnørelva, Vestnes, Skodje og Ørskog kommuner i Møre og Romsdal
- 2001 - 6 Verdier i Bygdaelva, Stranda kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 7 Verdier i Stigedalselva, Volda kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 8 Verdier i Visa, Nesset kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 9 Verdier i Bondalselva, Ørsta kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 10 Verdier i Norangselva, Ørsta kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 11 Verdier i Todalselva, Aure kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 12 Verdier i Bjotveitelvi, Ullensvang og Eidfjord kommuner i Hordaland
- 2001 - 13 Verdier i Døgro, Ulvik kommune i Hordaland
- 2001 - 14 Verdier i Elvegårdselva, Narvik kommune i Nordland
- 2001 - 15 Verdier i Snefjordvassdraget, Måsøy kommune i Finnmark
- 2001 - 16 Verdier i Dyrdalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 17 Verdier i Undredalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 18 Verdier i Kolarselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 19 Verdier i Flåmsvassdraget, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 20 Verdier i Nisedalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 21 Verdier i Gaulavassdraget, Melhus kommune i Sør-Trøndelag
- 2001 - 22 Verdier i Gaulavassdraget, Midtre Gauldal kommune i Sør-Trøndelag
- 2001 - 23 Verdier i Taumevassdraget, Sirdal kommune i Vest-Agder
- 2001 - 24 Verdier i Erdalsvassdraget, Eidfjord og Ullensvang kommune, Hordaland
- 2001 - 25 Verdier i Hattebergsvassdraget, Æneselvi og Furebergsvassdraget i Kvinnherad kommune, Hordaland
- 2001 - 26 Verdier i Manndalselva, Kåfjord kommune i Troms
- 2001 - 27 Verdier i Etnavassdraget, Nordre Land, Etnedal, Sør-Aurdal, Nord-Aurdal og Øystre Slidre kommuner i Oppland
- 2001 - 28 Verdier i Gausa, Espedalsvatn/Breisjøen, Lillehammer, Gausdal, Øyer, Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner i Oppland
- 2001 - 29 Verdier i Smeddøla, Lærdal kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 30 Verdier i Kvinna, Leikanger kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 31 Verdier i Sogndalselvi, Sogndal kommune i Sør-Trøndelag
- 2001 - 32 Verdier i Utladalsvassdraget, Årdal og Luster kommune i Sør-Trøndelag
- 2001 - 33 Verdier i Feigumsvassdraget, Luster kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 34 Verdier i Mørkrissvassdraget, Luster kommune, Sogn og Fjordane

2001 - 35	Verdier i Nesheimvassdraget, Farsund kommune i Vest-Agder
2001 - 36	Verdier i Aanavassdraget, Kristiansand kommune i Vest-Agder og Lillesand kommune i Aust-Agder
2001 - 37	Verdier i Salangsvassdraget, Bardu og Salangen kommune i Troms
2001 - 38	Verdier i Sausa-, Brusjø- og Navatnvassdragene, Brønnøy kommune i Nordland
2001 - 39	Verdier i Breidvikelva, Tromsø kommune i Troms
2001 - 40	Verdier i Tverrelva, Alta kommune i Finnmark
2001 - 41	Verdier i Repparfjordvassdraget, Kvalsund kommune i Finnmark
2001 - 42	Verdier i Geirangelva, Stranda kommune i Møre og Romsdal
2001 - 43	Verdier i Osvassdraget, Molde, Gjemnes og Nesset kommuner i Møre og Romsdal
2001 - 44	Verdier i Rauma (Verma), Rauma kommune i Møre og Romsdal
2001 - 45	Verdier i Rauma (Istra), Rauma kommune i Møre og Romsdal
2001 - 46	Verdier i Valldøla, Norddal og Rauma kommuner i Møre og Romsdal
2001 - 47	Verdier i Stordalselva, Stordalselva, Norddal og Rauma kommune i Møre og Romsdal

Se også:

Forvaltning av vernede vassdrag 1995. Informasjonsperm utgitt av Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrag-og energidirektorat, mars 1995.

Norges vassdrag- og energidirektorats hjemmeside: <http://www.nve.no>

Direktoratet for naturforvaltnings hjemmeside: <http://www.naturforvaltning.no>

Utgitt i samarbeid mellom Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrag- og energidirektorat

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Fylkesmannen

Direktoratet for
naturforvaltning

Verdier i vernede vassdrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Direktoratet for naturforvaltning (DN) har i fellesskap arbeidet med et prosjekt for å gjøre kunnskapen om vernede vassdrag lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vassdragsnære områder. "VVV-prosjektet" skal dokumentere og gjøre verdiene i vassdraget mer synlige. Målet er at alle som planlegger arealbruk eller inngrep i et vernet vassdrag, først skal vite hvilke verneverdier som finnes der. På denne måten regner DN og NVE med at skadelige inngrep i større grad blir unngått.

TE 981

ISBN 82-7072-489-0

ISSN 1501-4851

Norges vassdrags- og energidirektorat, P.B. 5091 Majorstua, 0301 Oslo. Tlf. 22 95 95 95, faks 22 95 90 00

Fylkesmannen i Finnmark, Statens hus, 9815 Vadsø. Tlf 78 95 03 00, faks 78 95 19 39

Direktoratet for naturforvaltning, 7485 Trondheim. Tlf. 73 58 05 00, faks 73 58 05 01